

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۲/۱۲/۱۸

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۱) دوره دوم متوسطه پایه یازدهم انسانی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوال، ۱۰۵	مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۲	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی ۲	۲۰	۱۶	۳۵	۲۰ دقیقه
۳	عربی، زبان قرآن ۲	۱۵	۳۶	۵۰	۱۵ دقیقه
۴	تاریخ ۲	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیا ۲	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه ۱	۱۵	۸۱	۹۵	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰	۹۶	۱۰۵	۱۰ دقیقه

ریاضیات

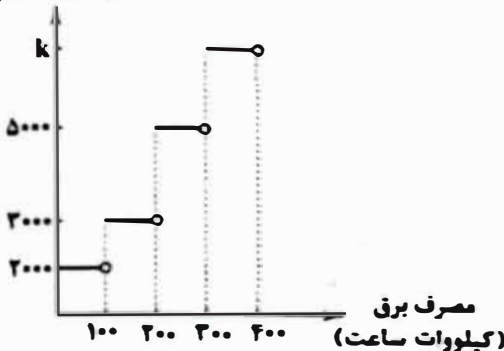
۱- $f(x) = \begin{cases} (2a+6)x+2 & x < 0 \\ a+4 & 0 \leq x < 4 \\ bx-1 & x \geq 4 \end{cases}$ یک تابع پلکاتی باشد. مقدار $bf(a)+af(b)$ کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۲ (۳) -۲ (۴) -۷

۲- مجموع مقادیر عبارت $A = \text{sign}(a^2)$ در صورتی که $\{a \in \mathbb{Z} | -5 \leq a \leq 20\}$ کدام است؟

- (۱) ۲۷ (۲) ۲۴ (۳) ۲۶ (۴) ۲۵

۳- هزینه برق مصرفی منازل مسکونی با توجه به نمودار زیر محاسبه می‌شود. مبلغ قابل پرداخت قبض برق دی ماه یک منزل مسکونی با مصرف ۲۵۰ کیلووات ساعت ۱۶۰۰۰۰ تومان است. اگر میزان مصرف برق این منزل در بهمن ماه ۳۹۰ کیلووات ساعت باشد، هزینه برق چند ریال بیشتر خواهد شد؟

- (۱) ۴۸۰,۰۰۰ (۲) ۲,۰۸۰,۰۰۰ (۳) ۲۰۸,۰۰۰ (۴) ۴۸,۰۰۰

۴- مالیات بر حقوق طبق جدول زیر به صورت پلکاتی محاسبه می‌شود. شخصی هر ماه ۲۵۰,۰۰۰ تومان مالیات پرداخت می‌کند. حقوق او چند میلیون تومان است؟

نرخ مالیات (درصد)	حقوق ماهانه (تومان)
معاف از مالیات	حقوق تا ۱,۰۰۰,۰۰۰
۱۰	مازاد بر ۱,۰۰۰,۰۰۰ تا ۲,۵۰۰,۰۰۰
۲۰	مازاد بر ۲,۵۰۰,۰۰۰ تا ۴,۰۰۰,۰۰۰
۴۰	مازاد بر ۴,۰۰۰,۰۰۰

- (۱) ۳,۰۰۰,۰۰۰ (۲) ۴,۰۰۰,۰۰۰ (۳) ۴ (۴) ۳

۵- تابع $f(x) = [2x] + \text{sign}(x)$ را در نظر بگیرید. حاصل مقدار $f(\pi) + 2f(-\sqrt{2})$ کدام است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است.)

- (۱) صفر (۲) -۱ (۳) ۱۱ (۴) ۱۳

۶- به ازای چند عدد طبیعی x تساوی $\text{sign}([x-2]) = 0$ برقرار است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است.)

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۷- مساحت تاجه محصور بین نمودار تابع $f(x) = [x]$ و محورهای مختصات و خطوط عمودی $x=1, x=2, x=3$ کدام است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است.)

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۸- اگر $A = [x] + [-x] - 1$ و $B = [x] + [-x]$ باشند، عبارت $A+B$ چه مفادیری می‌تواند داشته باشد؟ ([ ] نماد جزء صحیح است.)

- (۱) -۳ یا -۱ (۲) -۱ یا ۰ (۳) ۳ یا ۰ (۴) -۱ یا ۳

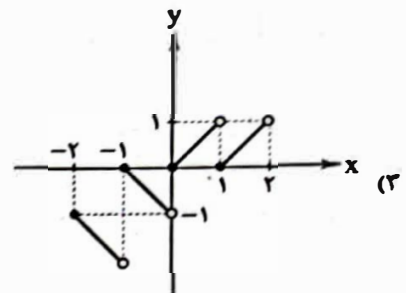
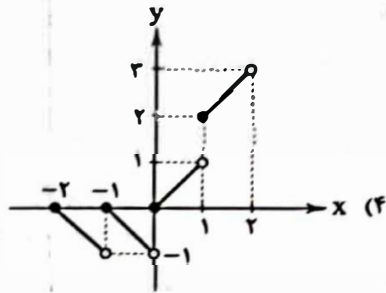
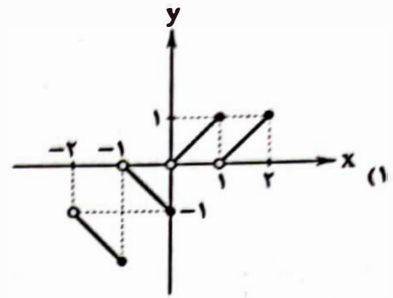
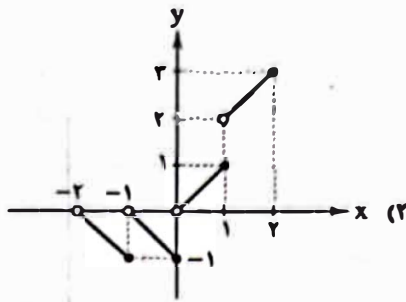
۹- اگر $f(x) = 2 + |x| + |x-2|$ باشد، $f(f(\sqrt{3}))$ کدام است؟

- (۱) $\sqrt{6}$ (۲) $2\sqrt{3}$ (۳) $\sqrt{2}$ (۴) $2\sqrt{2}$

۱۰- اگر $f(x) = \frac{[x]}{|x|}$ باشد، مقدار $f(\sqrt{3}) - 2f(\pi)$ کدام است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است.)

- (۱) $\pi - \sqrt{3}$ (۲) $\sqrt{3} - \pi$ (۳) $2\sqrt{3} - \pi$ (۴) $\sqrt{3} - 2\pi$

۱۱- نمودار $f(x) = |x| + |x|$ در محدوده $-2 \leq x < 2$ کدام است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است.)

۱۲- ساده شده عبارت $A = \text{sign}(-x) + \left[\frac{x}{3}\right] + |2x - 1|$ در بازه $-6 < x < -3$ کدام است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است.)

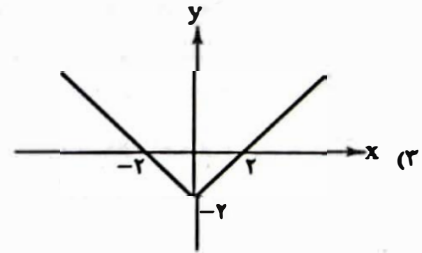
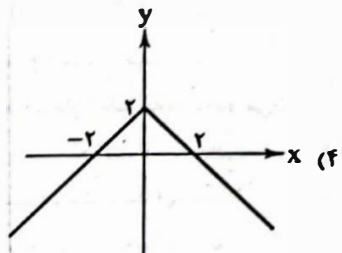
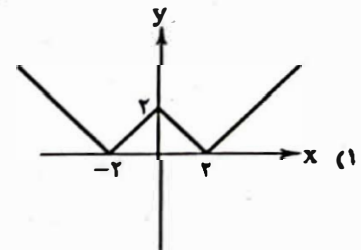
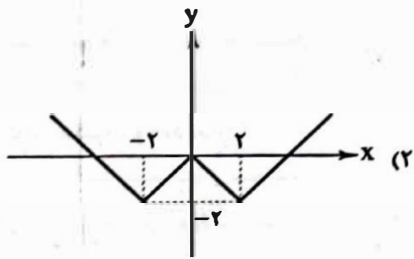
(۴) $-2x - 4$

(۳) $-x$

(۲) $2x$

(۱) $-2x$

۱۳- نمودار تابع $f(x) = ||x| - 2|$ کدام است؟

۱۴- معادله $\text{sign}(x) = \frac{x}{|x|}$ چند جواب حقیقی دارد؟

(۴) بی شمار

(۳) ۲

(۲) ۱

(۱) صفر

۱۵- حاصل عبارت $[-\sqrt{13}] + [-\sqrt{11}] + \dots + [\sqrt{11}] + [\sqrt{13}]$ کدام است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است.)

(۴) -4

(۳) -6

(۲) -5

(۱) ۵

علوم و فنون ادبی

۱۶- عبارت درج شده در کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) وحشی بافقی: واقع‌گرایی شاخصه اصلی شعر وی است.
- (۲) بلهافغانی شیرازی: شعرش از نظر دقت، ظرافت و رفقت معانی مشهور است.
- (۳) بیدل دهلوی: وی را خداوندگار مضامین تازه شعری دانسته‌اند.
- (۴) کلیم کاشانی: ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره سخن او را برجسته ساخته است.

۱۷- در کدام گزینه به تخلص سراینده بیت «باز این چه شورش است که در خلق عالم است / باز این چه لوحه و چه هزا و چه عالم است» اشاره شده است؟

- (۱) وحشی از جانب علم زد آنسی
- (۲) چون غنچه خموش باش صائب
- (۳) اشک بیهوده مریز این همه از دیده گلیم
- (۴) محروم مسماز محشم را

۱۸- کدام عبارت، درباره تاریخ ادبیات فارسی در «قرن‌های دهم و یازدهم» نادرست است؟

- (۱) در این دوره از یک سو به دلیل کم‌توجهی و بی‌مهری شاهان صفوی نسبت به شاعران و از سوی دیگر شاعرانوازی و ادب‌گرایی سلاطین هند، شاعران به دربارهای هند روی آوردند.
- (۲) مکتب وقوع نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود و بازتاب طبیعی محیط اجتماعی قرن دهم بود که البته راه به جایی نبرد.
- (۳) شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند و گسترش زبان فارسی را تهدیدی برای استمرار قدرت خویش می‌دانستند و از رواج آن جلوگیری می‌کردند.
- (۴) شاعران این دوره تشخیص داده بودند که سبک عراقی از واقعیت دور شده و کاملاً جنبه ذهنی و جنبه تخیلی یافته است و با ادامه پایبندی به سنن ادبی نابود می‌شود. پس باید به سوی حقیقت‌گویی و واقع‌گویی بازگشت.

۱۹- غزل زیر در چه قرنی سروده شده است؟

- «ابر است و اعتدال هوای خزانست است
در زیر ابر ساغر خورشید شد نهان
می هست و اعتدال هوا هست و سبزه هست
یاری به دست آر موافق تو وحشیا
- (۱) نهم (۲) دهم (۳) یازدهم (۴) دوازدهم

۲۰- در کدام گزینه «استعاره مکنیه» وجود ندارد؟

- (۱) چون شمع به اتید فنا چند توان سوخت
- (۲) گل از شرم رخ او خون به روی خویشتن مالد
- (۳) مگر به روشنی این چراغ ربانی
- (۴) ای سرو من ای بر همه خوبان جهان سر

۲۱- در کدام بیت آرایه «استعاره آشکار (مصرحه)» دیده می‌شود؟

- (۱) کار ما با ستمگری افتاد
- (۲) پیش عشاق لطف باشد قهر
- (۳) آهوان صید مردم‌اند و دلم
- (۴) کامت از عشق می‌شود حاصل

۲۲- در کدام گزینه «اضافه استعاری» وجود دارد؟

- (۱) ای نسیم سحر از صبح وصالش خبری
- (۲) ای غنچه خندان! چرا خون در دل ما می‌کنی؟
- (۳) ای بت خون‌خوار من، ای گل و گلنار من
- (۴) گریه ابر بهار از دل پردرد من است

۲۳- در همه گزینه‌ها هر دو نوع «استعاره مصرحه و مکنیه» وجود دارد؛ به جز .....

- (۱) شد ماه من آن شمع شب‌افروز امشب
  - (۲) دلت امروز به‌جا نیست دگر چیزی هست؟
  - (۳) آنکه لعلش عین آب زندگانی یافتیم
  - (۴) ای نرگست به شوخی صدفار خورده خونم
- گو: چرخ و فلک، ز رشک می‌سوز امشب
سنبلت را سر ما نیست دگر چیزی هست؟
در رهش مردن حیات جاودانی یافتیم
بر من ترخمی کن، بنگر؛ که بی تو چونم؟

۲۴- در همه گزینه‌ها با ذکر «مشبّه‌به» آرایه استعاره به وجود آمده است، به جز .....

- (۱) گفتی که کرم باشد اگر بگذری از ما
 (۲) ای ماه من! چرا ستم از سر گرفته‌ای؟
 (۳) ای رفیقان من از آن سرو صنوبر قامت
 (۴) از کجا می‌رسد این قاصد فرخنده گز او

۲۵- کدام گزینه، فاقد «تشخیص» است و در آن «استعاره مکنیه» وجود دارد؟

- (۱) گریه آن گریه که از دیده آتش بینند
 (۲) شعله‌ای در مغز هست از آتش سودا هنوز
 (۳) در طلوع مهر بی عرض تبسم نیست صبح
 (۴) غبارت چشم را تاریکی آموخت

۲۶- در کدام گزینه «استعاره مصرحه، استعاره مکنیه و تشبیه» وجود دارد؟

- (۱) بیاسا قی که ایام بهار است
 (۲) نرگس چشم تو خواب‌آلوده‌ست
 (۳) نرگس مست به صد غمزه به باغ اندر
 (۴) نرگس از کف جام نهد، گرچه از رنج خمار

۲۷- در کدام گزینه همه نمونه‌ها با رکن «مفتعلن» مطابقت دارد؟

- (۱) جان مرا - می‌گذرم - آتشینم
 (۲) لب لعل تو شراب‌آلوده‌ست
 (۳) چون دو چشم صنمی باده‌گسار آید
 (۴) سرفکنده مانده چندان ناتوانی می‌کشد

۲۸- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) خسته دام است دلم بر در و بام است دلم
 (۲) گوشه لبروی توست منزل جانم
 (۳) جمع تو دیدم پس از این هیچ پریشان نشوم
 (۴) تا که خرابم نکند کی دهد آن گنج به من

۲۹- تقطیع هجایی بیت «آخر نگاهی بازکن وان‌که عتاب آغاز کن / چندان که خواهی ناز کن چون پادشاهان بر خدم»، در کدام گزینه به درستی

آمده است؟

- (۱) UU- / - UU- / - UU- / - UU-
 (۲) U- / - UU- / - UU- / - UU-
 (۳) UU- / - UU- / - UU- / - UU-
 (۴) UU- / - UU- / - UU- / - UU-

۳۰- الگوی هجایی کدام گزینه با «U- / - UU- / - UU- / - UU-» مطابقت دارد؟

- (۱) من مرغکی پرسته‌ام، زان در قفس بنشسته‌ام
 (۲) چنانست دوست می‌دارم که گر روزی فراق افتد
 (۳) هر که را در شهر دید از مرد و زن
 (۴) هر که را کنج اختیار آمد، تو دست از وی بدار

۳۱- در کدام گزینه همه نمونه‌ها با رکن «فعلن» مطابقت دارد؟

- (۱) جهانی - مداوم - بهار
 (۲) مترسان - شرابی - نگاهت
 (۳) بیاور - غمت را - کتاب‌ها
 (۴) کشاورز - دبستان - نهانی

۳۲- در کدام گزینه، به وزن بیت «گذر از دست رقیبان نتوان کرد به کویت / مگر آن وقت که در سایه زنه‌ار تو باشم»، اشاره شده است؟

- (۱) فعلن فعلن فعلن فعلن
 (۲) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن
 (۳) فعلن فعلن فعلن فعلن
 (۴) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

۳۳- مضمون کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) تا تو مصوّر شدی در دل یکتای من
- ۲) در دلم هیچ نیاید مگر اندیشه و صلت
- ۳) به لاله‌زار و گلستان نمی‌رود دل من
- ۴) غم دل با که تواند که بگوید «خواجو»

جای تصوّر نماند دیگرم اندر ضمیر
تو نه آنی که دگر کس بنشیند به مکانت
که یاد دوست گلستان و لاله‌زار من است
مگر آن کس که غمی دارد و او را دل نیست

۳۴- کدام گزینه با بیت «دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر / گای نور چشم من به جز از کشته ندروی»، تناسب معنایی ندارد؟

- ۱) تخم نیکی بکار و بر بردار
- ۲) دردا که نبودش به جز از کینه ثمر هیچ
- ۳) باغبان! به جهان تخم نکو باید کاشت
- ۴) که تخم بدی تا توانی مکار

نیک و بد هرچه کاری آن دزوی
تخمی که ز مهر تو به دل کاشته بودیم
هم از آن جنس که می‌کاری بر باید داشت
چو کاری، بدت بر دهد روزگار

۳۵- در همه ابیات به مفهوم عبارت زیر اشاره شده است، به جز.....

مردانه و عاشقانه در سفت جان کشد.

- ۱) بار عشقش کاسمان تابش نیورد و زمین
- ۲) نپذیرفت آسمان بار امانت
- ۳) بده بوی خیالت را امانت
- ۴) مرا گناه خود است ار ملامت تو برم

«مجموعه‌ای می‌بایست از هر دو عالم روحانی و جسمانی که هم محبت و بندگی به کمال دارد و هم علم و معرفت به کمال دارد تا بار امانت

همت ما بین که بر دل می‌نهد آن بار را
که عاشق بود و ترسید از خطایی
که این بهر گدای من نگه دار
که عشق بار گران بود و من ظلوم جهول

زبان عربی (اختصاصی)

■ عَيْنُ الْأَصْحٰ و الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۴۳ - ۳۶):

۳۶- (لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ ...)

- ۱) «به نیکی نخواهید رسید تا این‌که از آن‌چه دوست دارید انفاق کنید»
- ۲) «به نیکی دست نمی‌یابید مگر آن‌که آن‌چه را دوست دارید انفاق کنید»
- ۳) «نیکی به شما نخواهد رسید تا این‌که آن‌چه را دوست دارید، انفاق کنید»
- ۴) «به نیکوکاری نمی‌رسید جز آن‌که از آن‌چه خود دوست دارید، انفاق کنید»

۳۷- «شازک الإیرانیون فی قیام الدولة العباسیة فازداد بذلك نفوذ لغتهم فی العربیة»:

- ۱) مشارکت ایرانی‌ها در قیام حکومت عباسیان منجر به افزایش نفوذ زبان فارسی در عربی شد
- ۲) ایرانیان در قیام خلافت عباسی شرکت نمودند لذا به خاطر آن، نفوذ زبانشان در عربی زیاد شد
- ۳) در قیام خلافت عباسی ایرانیان شرکت کرده بودند، لذا به خاطر آن نفوذ زبانشان در عربی بیشتر شد
- ۴) در قیام حکومت عباسیان ایرانیان مشارکت نمودند و بدین وسیله نفوذ زبان خود را در عربی زیاد کردند

۳۸- «من التزم بالصدق فی حیاته فَعَسَى أَنْ يَتَخَلَّصَ مِنْ كُلِّ عِيُوبَةٍ»:

- ۱) هر کس در زندگی خود را ملزم به راستگویی کند، امید است از هر عیبی رهایی یابد
- ۲) هر که در زندگی خود به راستگویی پایبند باشد، بی شک از تمامی عیوب رهایی می‌یابد
- ۳) آن کس که در زندگی خود را ملزم به راستگویی کند، قطعاً از همه عیوب خود نجات می‌یابد
- ۴) هر که در زندگی‌اش به راستگویی پایبند باشد، امید است که از همه عیب‌هایش نجات یابد

۳۹- «إِذَا رَأَيْتَ مُحْتَاجًا يَطْلُبُ مِنْكَ النِّجْدَةَ فَاسْرِعْ إِلَى مُسَاعَدَتِهِ»:

- ۱) هرگاه نیازمندی را دیدی که از تو کمک می‌خواهد، به یاری‌اش بشتاب
- ۲) زمانی که نیازمندی از تو درخواست کمک کرد، پس به سرعت به او کمک کن
- ۳) هنگامی که نیازمندی را دیدی که خواهان کمک توست، در کمک کردن به او تعلل مکن
- ۴) چنانچه نیازمندی را دیدی که درخواست کمک دارد، پس برای یاری رساندن به سویش بشتاب

۴۰- «أيتها الإنسان، لا تفقد اليوم بالحزن على ما فاتك و القلق على ما سيأتيك في المستقبل!»: ای انسان! .....

- (۱) امروز را به خاطر این که چیزی را از دست داده‌ای یا نگران چیزی در آینده هستی، از دست نده
- (۲) امروزت را با اندوه خوردن بر آن چه از دست رفته است و نگرانی از آنچه در آینده می‌آید از دست مدها
- (۳) امروزت را از دست مده با اندوه خوردن بر آنچه از دستت می‌رود و نگرانی بر آن چه در آینده به تو خواهد رسید
- (۴) امروز را با اندوه بر آنچه از دستت رفته است و نگرانی از چیزی که در آینده به تو خواهد رسید، از دست مدها

۴۱- عین الصحیح:

- (۱) ما كانت عند العرب بضائع كالمسك: عرب‌ها كالاهایی مانند مشک نداشتندا
- (۲) قد تُنقل مفردات فارسیّة إلى لغات أُخرى: واژه‌های فارسی به سایر زبان‌ها منتقل شده‌اند
- (۳) هذا الكتاب يضم مفردات بأصول فارسیّة: این کتابی است که واژگانی را با ریشه فارسی در بر دارد
- (۴) تجري الرياح غالباً بما لا تشتهي السفن: بادها غالباً در جهتی حرکت می‌کند که کشتی به آن میل ندارد

۴۲- عین الخطأ:

- (۱) وُضِعَ أبي مصباحاً في المشكاة فأثار الغرقة: پدرم چراغ را در چراغدانی قرار داد، سپس اتاق روشن گشت
- (۲) هناك في قائمة التراث العالميّ كثير من معالمنا التاريخيّة: در لیست میراث جهانی بسیاری از آثار تاریخی ما وجود دارد
- (۳) «يُخرج الله عباده الصالحين من الظلمات إلى النور»: «خداوند بندگان درستکارش را از تاریکی‌ها به سوی روشنایی خارج می‌کند»
- (۴) كانت لنا جدّة تحكي لنا حكايات جميلة من كتاب كليله و دمنه: ما در بزرگی داشتیم که حکایات زیبایی را از کتاب کلیل و دمنه حکایت می‌کرد

۴۳- «مرد وارسته او را به پایبندی به صداقت نصیحت کرد»: عین الصحیح في التعرّيب:

- (۱) أمره رجل فاضل بالالتزام بالصدق
- (۲) أمر الرجل الفاضل إيتاءً بالالتزام بالصدقة
- (۳) نصحه الرجل الفاضل بالتزام الصدق
- (۴) الرجل الفاضل نصحه بالصدقة

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۴۴ و ۴۵):

۴۴- «لم يلتفتوا إليه حتى أسرع إليه أحد الناس و أنقذه»:

- (۱) يلتفتوا: فعل مضارع - للجمع المذكر الغائب - مزيد ثلاثي (مصدره: لفت) / فعل و فاعل و الجملة فعلية
- (۲) أسرع: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي من باب إفعال - لازم - مبني / فعل و فاعله الاسم الظاهر «أحد»
- (۳) الناس: اسم يدل على الجمع - معرّف بأل - معرب / مضاف إليه و مجرور بالكسرة و المضاف «أحد»
- (۴) أنقذ: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي بحرف زائد واحد - متعّد / فعل و مفعوله ضمير «ه» المتصل

۴۵- «اللهم إني أعوذ بك من نفس لا تشبع و من صلاة لا تُرفع»:

- (۱) أعوذ: فعل مضارع - للمتكلّم وحده - مجرّد ثلاثي (من عاد، يعوذ) - معرب / فعل و مع فاعله جملة فعلية
- (۲) نفس: اسم - مفرد مؤنث (جمعه: أنفس) - نكرة - معرب / مجرور بحرف الجرّ و موصوف بالجملة
- (۳) لا تشبع: فعل مضارع و «لا» للنفي - للغائبة - مجرّد ثلاثي - لازم / فعل و الجملة تصف الاسم النكرة قبله
- (۴) لا تُرفع: فعل مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مجرّد ثلاثي - معلوم / فعل و مع فاعله جملة فعلية و وصفية

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۵۰ - ۴۶):

۴۶- عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

- (۱) عسى أن نتخلص بالصدق من شرّ الذنوب و العيوب
- (۲) نصح الرجل الفاضل رجلاً بأن لا يكذب في حياته
- (۳) أخذ الشابّ ينادي أصحابه ولكن ما التفّت إليه أحدًا
- (۴) حاول الرجل الكثير المعاصي أن يصلح أعماله السيئة

۴۷- عین الخطأ في التعريف:

- (۱) المتيق: ما صنع قديماً
- (۲) دزّي: صفة لشيء يضيء ما حولها
- (۳) الحرج: حالة فيها صعوبة كثيرة
- (۴) السوار: زينة تلبسها النساء فقط

۴۸- عین عبارة ليس فيها ما يعادل المضارع الاتزامي في الفارسیّة:

- (۱) ليتعلّم الإنسان السباحة حتى لا يغرق في البحر
- (۲) على كلّ طالب أن يتعلّم اللغة الإنجليزية لأنها لغة العلم الحديث
- (۳) انتظرنا ثلاث ساعات حتى وصل جميع المدعوّين إلى الحفلة
- (۴) سنسافر إلى محافظة مازندران لكي نتمتّع بجمالها و هوائها النقي

۴۹- عین فعل «أخذ» یختلف عن البقیة:

- (۱) أخذ الأستاذ من طلابه عهداً على أن يهتموا بدروسهم!
- (۲) أخذ الأستاذ يدرّس درساً مهماً و الطلاب كانوا يستمعون لها!
- (۳) أخذ الأستاذ كتاباً من مكتبة الجامعة حول أساليب التعليم!
- (۴) أخذ الأستاذ صورة تذكارية من جميع الطلاب قبل تخرجهم!

۵۰- عین «يقفز» یصف ما قبله:

- (۱) شاهدت السنجاب الذي يقفز بنشاطا!
- (۲) إن سنجاباً يقفز من شجرة إلى شجرة أخرى!
- (۳) رأيت السنجاب و هو يقفز إلى أعلى الشجرة!
- (۴) شاهدت سنجاباً في الغابة يقفز من شجرة إلى شجرة أخرى!

تاریخ

۵۱- کدام عبارت‌ها درباره «تاریخ بلعمی» صحیح می‌باشند؟

- (الف) در دوره سامانیان تدوین شد.
- (ب) ترجمه و تلخیص تاریخ طبری است.
- (ج) به زبان عربی تألیف شده است.
- (د) نخستین کتاب با موضوع جغرافیا و به زبان فارسی است.

(۱) الف - د (۲) الف - ب (۳) ب - ج (۴) ج - د

۵۲- ترتیب رویدادهای زیر، در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (الف) پایه‌گذاری فلسفه مشایی
- (ب) کشف الكل و جوهر گوگرد
- (ج) تألیف کتاب «شفا» به عنوان یکی از بزرگ‌ترین دائرةالمعارف‌های علمی

- (۱) «ب» پیش از «ج» و بعد از «الف»
- (۲) «الف» بعد از «ب» و پیش از «ج»
- (۳) «ج» پیش از «الف» و بعد از «ب»
- (۴) «ب» بعد از «الف» و پیش از «ج»

۵۳- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر، مرتبط با کدام بزرگان ایرانی است؟

- (الف) ابداع روش‌ها و ابزارهایی برای اندازه‌گیری فاصله میان شهرها
- (ب) بزرگ‌ترین پزشک اسلام و قرون وسطا از نظر جرج سارتن
- (ج) تلفیق جهان‌بینی اسلام و فلسفه ارسطویی و نوافلاطونی

- (۱) جرجیس‌بن جبرائیل - ابن سینا - معلم دوم
- (۲) ابوریحان بیرونی - ابن سینا - فارابی
- (۳) جرجیس‌بن جبرائیل - رازی - معلم دوم
- (۴) ابوریحان بیرونی - رازی - فارابی

۵۴- با توجه به رابطه «علت ← معلول» کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) حملات متعدد محمود غزنوی به هند با هدف جهاد در راه خدا ← ترویج دین اسلام و زبان فارسی در شبه‌قاره هند
- (۲) لشکرکشی‌های مسلمانان به ماوراءالنهر و سرزمین‌های آن سوی رود سیحون ← راهیابی ترکان به قلمرو اسلامی
- (۳) مرگ خواجه نظام‌الملک و ملکشاه و گسترش اختلافات داخلی بر سر قدرت و جانشینی ← تقسیم قلمرو سلجوقی در ایران میان امرای مختلف و تضعیف این حکومت

(۴) تلاش خلیفه عباسی برای احیای قدرت سیاسی و نظامی خود ← عدم تأیید حکومت سلطان محمد خوارزمشاه

۵۵- دو حکومت غزنوی و سلجوقی در چه تعداد از ویژگی‌های زیر، مشترک هستند؟

- «تعقیب و آزار پیروان مذهب اسماعیلیه - زوال موقعیت اقتصادی و اجتماعی دهقانان در ایران - گسترش مراکز و مؤسسات آموزش علوم دینی - توسعه زبان و ادبیات فارسی - رشد شهرنشینی و توسعه مناسبات شهری»

(۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۱ (۴) ۳

- ۵۶- چه تعداد از عبارات‌های زیر، دربارهٔ هنر و معماری عصر سلجوقی صحیح است؟
- (الف) گسترش قلمرو، حکومت فراگیر، توسعهٔ شهرنشینی و رشد اقتصادی از عوامل تأثیرگذار در شکوفایی هنر و معماری این دوره است.
 (ب) فلزکاری در این دوره یکی از درخشان‌ترین دوران خود را در تاریخ ایران پشت سر گذاشت.
 (ج) آثار فلزی با تزیینات فراوان به صورت قلم‌زنی و قالب‌ریزی در مقیاس فراوان تولید و گاهی به خارج از قلمرو سلجوقی صادر می‌شدند.
 (د) مراکز مهم سفالگری به تدریج از مناطق مرکزی به شرق ایران یعنی نیشابور و سمرقند انتقال یافت.
 (ه) هنر کاشی‌کاری در کنار توسعهٔ معماری، در این دوره به اوج خود رسید.
 (و) کاشی‌ها، گچ‌بری‌ها و تزیینات به کار رفته در مسجد جمعهٔ اصفهان، نمونه‌ای عالی از هنر این دوره به شمار می‌رود.
- (۱) ۶ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۳
- ۵۷- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارات‌های زیر را دربارهٔ «نظام اجتماعی عصر مغول - تیموری» به درستی نشان می‌دهد؟
- (الف) با هجوم مغولان، جمعیت قابل توجهی از اقوام مغول و غیرمغول به ایران وارد شدند و بافت قومی و جمعیتی جامعهٔ ایرانی را تحت تأثیر قرار دادند.
 (ب) در ابتدای دورهٔ مغول، رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه، گروه اشراف نظامی را تشکیل می‌دادند و از امتیازات و اختیارات فراوانی برخوردار بودند.
 (ج) یکی از ویژگی‌های نظام اجتماعی این دوره، افزایش نفوذ و موقعیت زنان در عرصه‌های اجتماعی و فرهنگی بود و خاتون‌ها، در کنار خان‌ها، از جایگاه مهمی در میان گروه‌های فرادست برخوردار شدند.
- (۱) ص - ص - ص (۲) ص - غ - ص (۳) غ - ص - غ (۴) ص - ص - ص - غ
- ۵۸- شهر و شهرنشینی در عصر تیموریان ..... دورهٔ مسلمانی مغولان، دچار رکود و زوال .....
 (۱) همانند - شد (۲) برخلاف - شد (۳) همانند - نشد (۴) برخلاف - نشد
- ۵۹- چه کسی و چگونه حکومت «مغولان کبیر» را شکل داد؟
 (۱) چنگیز - با تصرف بخش‌های وسیعی از ایران
 (۲) هولاکوخان - با گسترش فتوحات مغولان در غرب آسیا
 (۳) تیمور - با شکست حکومت‌های محلی غیرمغولی و تسلط بر سراسر ایران
 (۴) بابر - با بنیان نهادن حکومتی در هند
- ۶۰- کدام گزینه دربارهٔ علل رواج انواع مالیات‌ها در ابتدای حکومت مغولان نادرست است؟
 (۱) زیاده‌خواهی اشرافیت نظامی
 (۲) بی‌توجهی مغولان به قوانین اسلامی
 (۳) عدم آشنایی مغولان با اصول و قواعد شهرنشینی
 (۴) بیگانگی مغولان با سنت‌های ایرانی

جغرافیا

- ۶۱- کدام یک از فعالیت‌های اقتصادی بر چشم‌انداز و منظرهٔ شهرها تأثیرات بسیار زیادی می‌گذارد؟
 (۱) فعالیت‌های مربوط به استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا
 (۲) فعالیت‌های مربوط به تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم
 (۳) فعالیت‌هایی که در فرآیند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود
 (۴) فعالیت‌های فراهم‌کنندهٔ خدمات مربوط به پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی
- ۶۲- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟
 «کشاورزی، یک فعالیت بسیار مهم اقتصادی است؛ زیرا .....»
 (۱) از گذشته‌های بسیار دور تا به امروز در برخی از کشورها انجام می‌شود.
 (۲) رکود آن، عامل اصلی گرسنگی در جهان است.
 (۳) یکی از نیازها و نگرانی‌های مهم بشر امروز، تأمین غذا است.
 (۴) امنیت غذایی جز اهداف و برنامه‌های مهم برخی کشورها است.
- ۶۳- چه تعداد از عبارات‌های زیر، از جمله ویژگی‌های مشترک دو کشور ایالات متحدهٔ آمریکا و کانادا است؟
 «مزارع تجاری وسیع تک‌محصولی - کشت گستردهٔ غلهٔ تجاری در دنیا - قطب صنعتی آمریکای شمالی - برخوردار بودن از فناوری بالا و خدمات پیشرفته - سطح بالای زندگی و رفاه اجتماعی»
- (۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۳

- ۶۴- چه تعداد از عبارات‌های زیر، درباره «صنایع لوین» صحیح است؟
 الف) به طور عمده با میکروالکترونیک‌ها و ریزپردازنده‌ها سروکار دارند.
 ب) با فعالیت‌های اقتصادی نوع چهارم ارتباط نزدیکی دارند.
 ج) عمدتاً بر محور فناوری پیشرفته و استفاده از متخصصان قرار دارند.
 د) پیشرفت آن‌ها بر مبنای نوآوری و رقابت است.

۳ (۴)

۲ (۳)

۴ (۲)

۵ (۱)

- ۶۵- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟
 «در اقتصاد جهانی، کشورها از نظر ..... به دو گروه اصلی تقسیم می‌شوند: ..... و ..... که در گروه اول، کاهش قیمت خرید محصولات می‌تواند شوک عظیمی به اقتصادشان وارد کند.»

- ۱) حجم کالاهای مورد مبادله - کشورهای صادرکننده کالاهای صنعتی - کشورهای تولیدکننده منابع انرژی
 ۲) نوع غالب مبادلات اقتصادی - کشورهای تولیدکننده انواع کالاهای کارخانه‌ای - کشورهای صادرکننده مواد اولیه
 ۳) نوع غالب مبادلات اقتصادی - کشورهای صادرکننده منابع انرژی - کشورهای تولیدکننده کالاهای صنعتی
 ۴) حجم کالاهای مورد مبادله - کشورهای تولیدکننده مواد اولیه - کشورهای صادرکننده انواع کالاهای کارخانه‌ای

- ۶۶- کدام گزاره‌ها، عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟

«کشور چین برخلاف ..... و هم‌چون .....»

- الف) تایوان - ژاپن - از کانون‌های سلطه اقتصادی بر جهان است.
 ب) افغانستان - استرالیا - از مهم‌ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا به شمار می‌رود.
 ج) کره شمالی - سنگاپور - به لحاظ ساختار اقتصادی و اجتماعی دچار تغییرات و تحولات صنعتی شده است.
 د) پاکستان - مالزی - از مهم‌ترین نواحی صنعتی جنوب و جنوب غربی آسیا به شمار می‌رود.

د - ج (۴)

۳ الف - ب

۲ ب - ج

۱ الف - د

- ۶۷- چه تعداد از عبارات‌های زیر، درباره کشورهای «نیمه پیرامون» درست است؟

- الف) از نظر سیاسی از کشورهای پیرامون قوی‌ترند.
 ب) ساختار اقتصادی و اجتماعی آن‌ها دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است.
 ج) بین کشورهای مرکز و پیرامون نقش واسطه را بازی می‌کنند.
 د) کشورهای مراکش، پرو و نیکاراگوئه از این جمله‌اند.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

- ۶۸- با توجه به طرح‌واره زیر که مربوط به انواع نواحی از نظر مبادلات تجاری جهانی است، کدام عبارت‌ها نادرست است؟

- الف) اقتصاد کشورهای «الف» در برابر نوسانات قیمت در بازارهای جهانی آسیب‌پذیری زیادی دارند.
 ب) در کشورهای «ب» واردات گسترش زیادی دارد.

- ج) کشورهای «الف» بازار خوبی برای تولیدات کشورهای «ب» هستند.

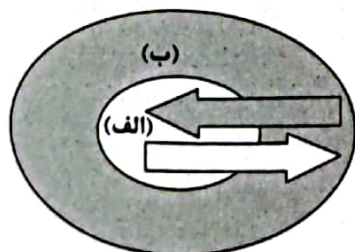
- د) کمبود نیروی کار ماهر و متخصص و تجهیزات لازم برای توسعه صنعتی از ویژگی‌های کشورهای «ب» است.

۲ ب - د

۱ الف - ج

۴ ج - د

۳ الف - ب

- ۶۹- حدود ۹۰ درصد تجارت جهانی از نظر وزن کالاهای جابه‌جا شده، از طریق حمل و نقل ..... صورت می‌گیرد. این روش به دلیل ..... بر دیگر شیوه‌های حمل‌ونقل برتری دارد.

- ۱) هوایی - عدم آلودگی محیط‌زیست

- ۲) دریایی - بالا بودن سرعت جابه‌جایی کالاها

- ۳) هوایی - امکان جابه‌جایی کالا تا مسافت دور

- ۴) دریایی - پایین بودن هزینه‌ها با وجود وزن زیاد کالاها

۷۰- با توجه به رابطه «هدف ← وسیله» کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) ایجاد موازنه تجاری مثبت در کشور ← وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی
- (۲) پیشگیری از آسیب‌پذیری اقتصاد کشورها در برابر نوسانات قیمت منابع انرژی در بازارهای جهانی ← تأسیس سازمان اوپک
- (۳) توسعه صادرات کشور و رونق اقتصادی آن ← تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری ناحیه‌ای
- (۴) ایجاد مناطق آزاد تجاری ← کاهش تأثیرات منفی تجارت خارجی بر صنایع و اقتصاد کشور

جامعه‌شناسی

۷۱- هر یک از پیامدها و نتایج زیر به ترتیب با کدام گزینه در ارتباط است؟

- کشورهای توسعه‌یافته، الگوی کشورهای دیگرند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند.
- وقوع دو جنگ جهانی

- انتقال جنگ از کشورهای غربی به فرهنگ و تمدن‌هایی که تحت سلطه کشورهای استعمارگر بودند.
- زمانی آغاز شده بود که آتش جنگ کره به تازگی خاموش شده بود.

- (۱) مرکز و پیرامون - رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری - پس از فروپاشی بلوک شرق - بحران موشکی کوبا
- (۲) صنعتی و عقب‌مانده - رونق بخشیدن به اقتصاد کشورهای صنعتی وابسته به تسلیحات نظامی - جنگ در جامعه جدید غربی - بحران موشکی کوبا
- (۳) مرکز و پیرامون - رونق بخشیدن به اقتصاد کشورهای صنعتی وابسته به تسلیحات نظامی - جنگ در جامعه جدید غربی - جنگ ویتنام
- (۴) صنعتی و عقب‌مانده - رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری - پس از فروپاشی بلوک شرق - جنگ ویتنام

۷۲- برخی اندیشمندان اروپایی برای حل مشکل ..... را نقد کرد. از نظر او، حل چالش‌های ..... فقط با یک انقلاب قابل حل بود. مخالفان سرمایه‌داری که ..... نام گرفته بودند، احزاب ..... را تشکیل دادند. چالش ..... چالشی منطقه‌ای نبود بلکه چالشی جهانی بود و سرانجام این‌که جوامع سوسیالیستی به بهانه ..... نه تنها آزادی معنوی، بلکه آزادی دنیوی افراد را نیز از بین بردند.

- (۱) دستمزد کارگران - ماکس وبر - لیبرالیسم اقتصادی - جوامع سوسیالیستی - جریان راست - سوسیالیستی و کمونیستی - فقر و غنا - عدالت اجتماعی
  - (۲) فقر و غنا - کارل مارکس - لیبرالیسم اقتصادی - جامعه سرمایه‌داری - جریان چپ - سوسیالیستی و کمونیستی - بلوک شرق و غرب - عدالت اقتصادی
  - (۳) فقر و غنا - ماکس وبر - طبقه و نظام طبقاتی - جوامع سوسیالیستی - جریان راست - لیبرالیستی - فقر و غنا - عدالت اقتصادی
  - (۴) دستمزد کارگران - کارل مارکس - طبقه و نظام طبقاتی - جامعه سرمایه‌داری - جریان چپ - لیبرالیستی - بلوک شرق و غرب - عدالت اجتماعی
- ۷۳- جوامع سوسیالیستی با انتقاد از لیبرالیسم اولیه، چه مفاهیمی را شعار خود قرار دادند و کدام گزینه، بیانگر مشکلات اساسی جوامع سوسیالیستی نیست؟

- (۱) آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی - پیدایش طبقه جدید، علی‌رغم این‌که مارکس و مارکسیست‌ها طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند.
- (۲) فرو ریختن نظام طبقاتی و پیشرفت اقتصادی - به بهانه عدالت اقتصادی، نه تنها آزادی معنوی، بلکه آزادی دنیوی افراد نیز از بین رفت.
- (۳) عدالت اقتصادی و آزادی معنوی - دو قطب شرق و غرب، از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند.
- (۴) عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت - در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس قدرت بلکه بر مدار ثروت سازمان می‌یافت.

۷۴- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- کدام مفاهیم، عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد؟
- کدام نظریه، عملیات نظامی قدرت‌های غربی را در مقابله با مقاومت کشورهای غیرغربی توجیه می‌کرد؟
- کدام اصطلاحات، چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارد؟
- طرف‌های درگیر در جنگ جهانی اول و دوم، در قالب کدام اندیشه‌ها، رفتار خود را توجیه می‌کردند؟

- (۱) شمال و جنوب - نظریه پایان تاریخ - مرکز و پیرامون - اندیشه‌های کمونیستی، ناسیونالیستی و سوسیالیستی
- (۲) صنعتی و ثروتمند - نظریه جنگ تمدن‌ها - مرکز و پیرامون - اندیشه‌های سوسیالیستی، کمونیستی و مارکسیستی
- (۳) شمال و جنوب - نظریه جنگ تمدن‌ها - استعمارگر و استعمارزده - اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی
- (۴) صنعتی و ثروتمند - نظریه پایان تاریخ - استعمارگر و استعمارزده - اندیشه‌های لیبرالیستی، مارکسیستی و ناسیونالیستی

- ۷۵- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با «نظریه هانتینگتون» درست ولی در رابطه با نظریه آگوست کنت نادرست است؟
- (۱) نظریه پردازان غربی، پس از فروپاشی بلوک شرق، طرف دیگری را برای جنگ جست‌وجو می‌کنند - معتقد بود با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید.
- (۲) در آخرین مرحله از رقابت‌ها و درگیری‌ها، بازیگران اصلی فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ هستند - جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری عارضی و تحمیلی نیست بلکه امری ذاتی است.
- (۳) در گذشته جنگ‌ها، منشأ دینی و مذهبی داشته یا ظاهراً توجیه دینی می‌شدند - بعد از فروپاشی بلوک شرق، کشورهای غربی اغلب مرزهای خود را با پیروزی در جنگ تعیین می‌کنند که رویکردی سکولار دارد.
- (۴) عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد - فاتحان در گذشته تاریخ، با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند، اما امروزه با غلبه بر طبیعت به دست می‌آید.
- ۷۶- تعداد عبارات‌های غلط را مشخص کنید و کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارات‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
- (الف) حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی موجب شد که دولتمردان انگلیسی از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کنند.
- (ب) چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرد.
- (ج) ریکاردو، افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب بالاتر رفتن تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌داند.
- (د) فرهنگ جدید غرب، برای حل چالش‌های گذشته، مسیری را پیمود که مشکلات جدیدی را به دنبال آورد.
- (۱) ۱- ص - غ - ص - ص (۲) ۲- غ - ص - غ - غ (۳) ۳- غ - غ - ص - غ (۴) ۴- ص - ص - غ - ص
- ۷۷- به ترتیب، برخی اندیشمندان، منشأ بحران‌های محیط زیست را چه می‌دانند و از نگاه دیدگاه‌های مختلف به طبیعت، کدام گزینه درست نیست؟
- (۱) ناشی از اختلافات سیاسی فرمانطقه‌ای - در نگاه توحیدی، طبیعت و هر چه در آن است، به تسبیح خداوند مشغول‌اند و به سوی او بازمی‌گردند.
- (۲) نگاه فرهنگ معاصر غرب به طبیعت - فرهنگ مدرن، طبیعت را ماده خام و بی‌جان می‌داند که انسان، اجازه هرگونه تصرفی را در آن دارد.
- (۳) ناشی از اختلافات سیاسی فرمانطقه‌ای - انسان مدرن به دلیل نگاه دنیوی، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد.
- (۴) نگاه فرهنگ معاصر غرب به طبیعت - در نگاه اساطیری، طبیعت ماده خام است که از ابعاد و نیروهای ماورایی برخوردار است.
- ۷۸- علت پیدایش هر یک از موارد و رویدادهای زیر، به ترتیب کدام‌اند؟
- منجر شدن به فروپاشی حکومت‌ها
- فقر و اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای
- جنبش وال استریت
- آشکار شدن آثار و پیامدهای بحران‌های اقتصادی در سطح جهان
- (۱) کنترل نشدن بحران اقتصادی - چالش فقر و غنا - تقابل شمال و جنوب - شکل‌گیری اقتصاد جهانی
- (۲) مهار نشدن چالش فقر و غنا - بحران زیست‌محیطی - چالش فقر و غنا - انتقال فشارهای ناشی از بحران اقتصادی
- (۳) کنترل نشدن بحران اقتصادی - بحران زیست‌محیطی - بحران اقتصادی - کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی
- (۴) مهار نشدن چالش فقر و غنا - چالش فقر و غنا - بحران‌های زیست‌محیطی - پیوند چالش فقر و غنا با بحران اقتصادی
- ۷۹- روند فروپاشی حکومت از طریق بحران اقتصادی و چالش‌های مرتبط با آن، چه مراحل را طی می‌کند؟
- (۱) آسیب‌های چالش فقر و غنا - انتقال آسیب به قشرهای فقیر و ضعیف جامعه - درگیر شدن قشر فقیر جامعه - انتقال فشار ناشی از بحران به تولیدکنندگان خرد - پیوند خوردن بحران با فقر و غنا - افزایش دامنه بحران و فروپاشی حکومت‌ها
- (۲) آسیب‌های بحران اقتصادی - فراگیری تمامی جامعه - استفاده سرمایه‌داران از ابزارهای موجود - انتقال فشار ناشی از بحران به اقشار ضعیف - پیوند خوردن بحران با چالش فقر و غنا - عدم کنترل و فروپاشی حکومت‌ها
- (۳) آسیب‌های چالش فقر و غنا - پیوند خوردن بحران با چالش فقر و غنا - آشکار شدن بحران شدید اقتصاد - سرایت بحران به ابعاد فرهنگی - درگیر شدن قشر فقیر جامعه - عدم کنترل و فروپاشی حکومت‌ها
- (۴) آسیب‌های بحران اقتصادی - تأثیرپذیری عوامل داخلی از بحران - درگیر شدن تمامی جامعه - انتقال فشار ناشی از بحران به سرمایه‌داران - استفاده سرمایه‌داران از ابزارهای موجود - افزایش دامنه بحران و فروپاشی حکومت‌ها

- ۸۰- برخی از متفکران، کدام بحران یا چالش را مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم دانسته‌اند و به ترتیب، شباهت‌ها و تفاوت‌های میان آسیب‌های «فقر و غنا» و «بحران اقتصادی» کدام است؟
- (۱) بحران علمی و معرفتی - هر دو هویتی اقتصادی دارند - چالش فقر و غنا، با شدت و ضعف‌های متفاوت پدید آمده‌اند ولی بحران‌های اقتصادی در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند.
- (۲) بحران‌های زیست‌محیطی - هر دو هویتی فرهنگی دارند - چالش فقر و غنا همیشگی است ولی بحران اقتصادی، اغلب دوره‌ای و مقطعی است.
- (۳) بحران‌های زیست‌محیطی - هر دو هویت اقتصادی دارند - بحران اقتصادی در صورتی که کنترل نشود، به فروپاشی حکومت‌ها می‌تواند منجر شود ولی فقر و غنا اولین چالش در جوامع غربی است.
- (۴) بحران علمی و معرفتی - هر دو هویتی فرهنگی دارند - بحران‌های اقتصادی به طور متناوب پدید آمده‌اند ولی فقر و غنا، تمامی جامعه را دربر می‌گیرد.

فلسفه

- ۸۱- این سخن که «در وجود انسان، ابزارهای مختلفی برای شناخت وجود دارد»، بیانگر چیست؟
- (۱) هر یک از ابزارهای معرفت، تنها در محدوده خاصی می‌توانند فعالیت کنند.
- (۲) علی‌رغم گستردگی شناخت، باز هم شناخت ما از جهان، بسیار محدود است.
- (۳) امور بسیاری را می‌توان یافت که خارج از محدوده شناخت انسان هستند.
- (۴) برای توضیح و تفسیر مفاهیم عقلی می‌توان از ادراک حسی کمک گرفت.
- ۸۲- در کدام گزینه، عقل در همه شناخت‌ها دخالت دارد؟
- (۱) شناخت تجربی - شناخت عقلانی - شناخت درونی
- (۲) شناخت حسی - شناخت عقلانی - شناخت درونی
- (۳) شناخت تجربی - شناخت عقلانی - شناخت شهودی
- (۴) شناخت عقلانی - شناخت درونی - شناخت شهودی
- ۸۳- صدق کدام قضیه، هرگز به نحو بی‌واسطه به حس و تجربه در نمی‌آید؟
- (۱) کاغذی در مجاورت آتش می‌سوزد.
- (۲) جهان برای برخی انسان‌ها حکم قفس را دارد.
- (۳) اورست مرتفع‌ترین قله روی زمین است.
- (۴) تاریخ بشر با حوادث تلخ و ناگوار فراوانی آمیخته است.
- ۸۴- معرفت تجربی، اعتبار خود را از کدام قاعده مهم عقلی کسب می‌کند و مثال مناسب آن کدام است؟
- (۱) اصل علیت، یعنی هر پدیده علتی ویژه دارد و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید - روشن شدن زمین پس از طلوع آفتاب، امری ضروری است.
- (۲) اصل یکنواخت عمل کردن طبیعت، به این معنا که طبیعت، همواره یکسان عمل می‌کند - سرنوشت انسان در گرو عملی است که انجام می‌دهد.
- (۳) اصل یکنواخت عمل کردن طبیعت، به این معنا که طبیعت، همواره یکسان عمل می‌کند - آب در شرایط متعارف در ۱۰۰ درجه به جوش می‌آید.
- (۴) اصل علیت، به این معنا که پدیده‌ها خود به خود پدید نمی‌آیند و هر معلولی، علت می‌خواهد - زمین به دور خود و به دور خورشید حرکت می‌کند.
- ۸۵- کدام اصل یا قاعده مهم عقلی و فلسفی به ما امکان می‌دهد که در موارد مشابه، نتیجه یک رویداد را قبل از وقوع به درستی پیش‌بینی کنیم؟
- (۱) پدیده‌ها خود به خود پدید نمی‌آیند - طبیعت، همواره یکسان عمل می‌کند.
- (۲) طبیعت، همواره یکسان عمل می‌کند - هر پدیده‌ای نیازمند علت است.
- (۳) طبیعت، همواره یکسان عمل می‌کند - هر پدیده علتی ویژه دارد.
- (۴) پدیده‌ها خود به خود پدید نمی‌آیند - از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید.
- ۸۶- اگر کسی بخواهد به شناخت‌های کلی برسد و شخص دیگری بخواهد از اشیای خاص و جزئی آگاه شود، کدام گزینه درباره آن دو مناسب‌تر است؟
- (۱) اولی نیازمند کمک حس و دومی نیازمند کمک عقل است.
- (۲) اولی نیازمند کمک عقل و دومی نیازمند کمک حس است.
- (۳) حس برای رسیدن به شناخت کلی و آگاه شدن از اشیای جزئی کافی است.
- (۴) عقل دروازه ورود به شناخت کلی و آگاهی اولیه از اشیای جزئی است.
- ۸۷- کدام گزینه درست است؟
- (۱) معرفت شهودی همان معرفت وحیانی است و این دو اساساً هیچ تفاوتی با هم ندارند.
- (۲) مهم‌ترین وجه اشتراک معرفت شهودی و معرفت وحیانی، رسیدن بی‌واسطه به حقایق است.
- (۳) بین معرفت وحیانی و اشراق عارفانه قرابتی نیست و فقط تفاوت‌های اساسی میان آن‌ها وجود دارد.
- (۴) هم وحی و هم معرفت شهودی فقط بر کسی نازل می‌شود که ویژگی‌های لازم نبوت را داشته باشد.

۸۸- کدام مورد، عبارت زیر را به نحو مناسبی تکمیل می‌کند؟

«اثبات این‌که نوعی معرفت به نام معرفت شهودی امکان‌پذیر است، یک بحث ..... است، اما رسیدن به معرفت شهودی از طریق ..... میسر است و کسی که به مقام نبوت رسیده، از ..... بهره‌مند است.»

- (۱) عرفانی - تفکر عقلانی - معرفت عقلانی
(۲) عرفانی - سیر و سلوک و تهذیب نفس - معرفت عقلانی
(۳) فلسفی - تفکر عقلانی - معرفت وحیانی
(۴) فلسفی - سیر و سلوک و تهذیب نفس - معرفت وحیانی

۸۹- پارمنیدس با تکیه بر کدام مورد، استدلال هراکلیتوس در موضوع حرکت را ابطال کرد؟

- (۱) خطای حواس (۲) ثبات و پایداری اشیا (۳) معرفت عقلی (۴) شناخت تجربی

۹۰- کدام عبارت بیانگر شباهت نظر جان لاک با فرانسیس بیکن در حوزه معرفت‌شناسی است؟

- (۱) حس و تجربه اصل شناخت است و تنها اصول فطری و بدیهی مبتنی بر استدلال عقلی هستند.
(۲) پایه‌های عقلانی علوم و مفاهیم کلی هم‌چون علیت از راه استدلال عقلی قابل دستیابی هستند.
(۳) انسان هیچ دانسته درونی و ذاتی ندارد، بلکه هر آنچه می‌داند از راه تجربه به دست می‌آید.
(۴) برخی اصول فطری و بدیهی و برخی تصورات و مفهوم‌های ابتدایی با خود ما زاده می‌شوند.

۹۱- کدام عبارت با نظرات دکارت، در مورد شناخت سازگار است؟

- (۱) همه مفاهیم از عالم خارج به دست می‌آیند و تنها معرفت به وجود نفس مجرد و خداست که از حس و تجربه حاصل نشده است.
(۲) قواعد عقلانی و گزاره‌هایی وجود دارند که از طریق تجربه قابل دستیابی نیستند و فهم آن‌ها فقط متکی بر استدلال عقلی است.
(۳) ذهن ما طوری طراحی شده است که در آن یک سری قالب‌ها وجود دارد و هر چیزی که ما نسبت به آن علم پیدا کنیم، درون این قالب‌ها می‌آید.
(۴) معرفت حاصل همکاری حس و عقل است و قوه ادراکی انسان تصوراتی را نزد خود دارد، ولی درک علیت متکی بر تجربه است.

۹۲- چراکانت معتقد است نمی‌توان تصوراتی مثل زمان و مکان و مفاهیمی مانند علیت را بر تجربه حسی مبتنی دانست؟

- (۱) چون این تصورات و مفاهیم، حتی مستقل از ذهن انسان وجود دارند.
(۲) زیرا انسان آن‌چه را از طریق حس به او می‌رسد، در قالب این مفاهیم درک نمی‌کند.
(۳) چون قوه ادراکی انسان چنین تصورات و مفاهیمی را نزد خود دارد.
(۴) زیرا این تصورات و مفاهیم بر پایه اصل عدم اجتماع نقیضین معتبرند.

۹۳- کدام گزینه، معنای مشترک با بقیه ندارد؟

- (۱) در برخی موارد، شناخت انسان‌ها نسبی است و شناخت هر کس برای خودش معتبر است، اما در برخی موارد انسان‌ها می‌توانند به شناخت یکسان دست پیدا کنند.

- (۲) این امکان برای انسان‌ها وجود دارد که به شناخت‌های یکسانی برسند، گرچه ممکن است در برخی موارد شناخت یکسانی نداشته باشند.
(۳) به طور کلی، شناخت هر کس برای خودش و نسبت به خودش اعتبار دارد و لزوماً برای فردی دیگر معتبر نیست.
(۴) شناخت انسان‌ها در بسیاری از موارد نسبی است، اما این سخن به معنای نسبی بودن همه معرفت‌ها نیست.

۹۴- کدام گزینه، نظر پوزیتیویست‌ها درباره گزاره‌های متافیزیکی است؟

- (۱) قابل بررسی علمی، ولی بی‌معنا هستند.
(۲) قابل اثبات و ابطال هستند.
(۳) بی‌معنا و غیرقابل بررسی علمی هستند.
(۴) قابل ابطال، ولی غیرقابل اثبات هستند.

۹۵- کدام گزینه، تعریف درست حقیقت از دیدگاه پراگماتیست‌ها است؟

- (۱) حقیقت هر چیز به وسیله نتیجه نهایی آن و مفید بودن آن در عمل اثبات می‌شود.
(۲) هر آنچه که علم توصیف می‌کند، خواه این علم، تجربی است یا عقلی محض.
(۳) شناخت مطابق با واقعیت عینی و خارجی که بتوان آن را با تجربه حسی اثبات کرد.
(۴) آن‌چه همه مردم بر آن اتفاق نظر دارند و می‌توانند درک یکسان از آن داشته باشند.

روانشناسی

- ۹۶- اگر فردی بخواهد تلویزیون بخرد، به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر به کدام مرحله تصمیم‌گیری مربوط می‌شود؟
 - مطالعه ضمانت‌نامه و نحوه استفاده از تلویزیون مورد نظر
 - انتخاب تلویزیون تولید کشور کره
 - انتخاب تلویزیون از بین چهار تلویزیون موجود
 - ویژگی‌های هر تلویزیون را مورد کنکاش قرار دادن
 (۱) مرحله چهارم - مرحله پنجم - مرحله سوم - مرحله دوم
 (۲) مرحله ششم - مرحله هفتم - مرحله دوم - مرحله چهارم
 (۳) مرحله چهارم - مرحله هفتم - مرحله سوم - مرحله اول
 (۴) مرحله ششم - مرحله پنجم - مرحله دوم - مرحله سوم
- ۹۷- دانش‌آموز اهمال‌کاری که هر روز برای درس نخواندن خود بهانه می‌آورد، در واقع از کدام سبک تصمیم‌گیری استفاده می‌نماید؟
 (۱) منطقی (۲) احساسی (۳) اجتنابی (۴) وابسته
- ۹۸- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر چه نوع تصمیمی محسوب می‌شوند؟
 - انتخاب شهر محل سکونت
 - انتخاب لباس برای مهمانی
 - انتخاب رشته تحصیلی
 (۱) مهم - معمولی - فردی (۲) معمولی - معمولی - گروهی (۳) مهم - مهم - گروهی (۴) معمولی - معمولی - فردی
- ۹۹- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارات‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
 - در تصمیم‌گیری، هر اولویتی، اولویت مطلوب است.
 - کلام حضرت علی (ع) مبنی بر این‌که چون به یقین رسیدید اقدام کنید، مربوط به حل مسئله است.
 - در حل مسئله، راه‌های مختلف ما را به حل مسئله می‌رساند.
 - انتخاب بهترین اولویت، دغدغه تصمیم‌گیرندگان است.
 (۱) غ - غ - ص - ص (۲) ص - ص - غ - غ (۳) غ - غ - غ - ص (۴) ص - ص - ص - ص
- ۱۰۰- کدام گزینه زیر، معرف سبک تصمیم‌گیری وابسته است؟
 (۱) سعید در هنگام رانندگی به علت ترافیک، سر خود را از ماشین بیرون آورده و به ماشین جلویی توهین بدی می‌کند.
 (۲) الهام بدون تحقیق و فقط از روی علاقه و بدون در نظر گرفتن خطرات لازم، شغل مهمانداری را انتخاب می‌کند.
 (۳) سارا برای خرید لوازم‌التحریر هر چه که خواهرش انتخاب می‌کند را می‌خرد.
 (۴) احسان هر روز برای گرفتن رژیم، می‌گوید از فردا.
 (۱) سعید در هنگام رانندگی به علت ترافیک، سر خود را از ماشین بیرون آورده و به ماشین جلویی توهین بدی می‌کند.
 (۲) الهام بدون تحقیق و فقط از روی علاقه و بدون در نظر گرفتن خطرات لازم، شغل مهمانداری را انتخاب می‌کند.
 (۳) سارا برای خرید لوازم‌التحریر هر چه که خواهرش انتخاب می‌کند را می‌خرد.
 (۴) احسان هر روز برای گرفتن رژیم، می‌گوید از فردا.
- ۱۰۱- کدام گزینه زیر، صحیح است؟
 (۱) اگر فردی پیامدهای انتخاب خود را ارزیابی کند، نشان‌دهنده مرحله پنجم تصمیم‌گیری است.
 (۲) اگر فردی تعهد و پایبندی نسبت به اجرای اولویت خود داشته باشد، نشان‌دهنده مرحله ششم تصمیم‌گیری است.
 (۳) اگر فردی ویژگی‌های انتخاب خود را بیان کند، نشان‌دهنده مرحله چهارم تصمیم‌گیری است.
 (۴) اگر فردی بهترین اولویت خود را اجرا کند، نشان‌دهنده مرحله اول تصمیم‌گیری است.
- ۱۰۲- به ترتیب هر یک از مسائل زیر از چه نوعی محسوب می‌شود؟
 - شناسایی مهم‌ترین عوامل مؤثر در فرسایش زمین
 - شناسایی مهم‌ترین عوامل مؤثر در ارت تحصیلی
 - شناسایی مهم‌ترین عوامل مؤثر در تأخیر در ازدواج جوانان
 - شناسایی مهم‌ترین عوامل مؤثر در وقوع زلزله
 (۱) خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌نشده
 (۲) خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌نشده
 (۳) خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌نشده
 (۴) خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌نشده

۱۰۳- مسئله « ۸ سکه » چگونه حل می‌شود؟

- (۱) با استفاده از کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب
- (۲) با استفاده از اثر نهفتگی
- (۳) با استفاده از بازیابی تجربه گذشته
- (۴) با استفاده از روش بارش مغزی

۱۰۴- اگر مادر خانواده بخواهد با استفاده از روش بارش مغزی، شام مورد نظر خود را برای مهمانی تولد دخترش تدارک ببیند، مرحله سوم این روش کدام است؟

- (۱) به فرزندانش می‌گوید: می‌خواهیم شامی برای مهمانی بپزیم.
- (۲) دخترش می‌گوید: الویه درست کنیم، پسرش می‌گوید: ماکارانی درست کنیم.
- (۳) غذای نونی انتخاب می‌شود.
- (۴) مادر می‌گوید: فقط غذاهایی که پخت آن‌ها سریع باشد، باید انتخاب شوند.

۱۰۵- کدام فعالیت زیر، جزء تفکر محسوب نمی‌شود؟

- (۱) آرش رفتار دوستش را مورد قضاوت قرار می‌دهد.
- (۲) سجاد می‌خواهد مسئله برج هانوی را حل نماید.
- (۳) معصومه قصد انتخاب همسر دارد.
- (۴) میثم در مواجهه با صدای بلند معلمش سر کلاس می‌گوید: چه صدای بلندی!

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۲/۱۲/۱۸

پاسخنامه آزمون دفترچه شماره (۲) دوره دوم متوسطه پایه یازدهم انسانی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۵	مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضیات	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۲۰	۱۶	۳۵	۲۰ دقیقه
۳	عربی، زبان قرآن	۱۵	۳۶	۵۰	۱۵ دقیقه
۴	تاریخ	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیا	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه	۱۵	۸۱	۹۵	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰	۹۶	۱۰۵	۱۰ دقیقه

ریاضیات | ۳

روش اول: برای محاسبه هزینه برق در بهمن ماه مقادیر S_1, S_2, S_3, S_4 مانند ماه قبل محاسبه می‌شود ولی مقدار S_4 به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$S_4 = 90 \times 12,000 = 1,080,000$$

پس هزینه برق بهمن ماه برابر است با:

$$S_1 + S_2 + S_3 + S_4 = 200,000 + 300,000 + 500,000 + 1,080,000 = 2,080,000 \text{ ریال}$$

در آخر اختلاف هزینه برق را محاسبه خواهیم کرد:

$$2,080,000 - 1,600,000 = 480,000 \text{ ریال}$$

روش دوم محاسبه اختلاف هزینه برق:

مقدار ۴۰ کیلووات ساعت مصرف شده است. که این مازاد مصرف در پله چهارم با نرخ ۱۲,۰۰۰ ریال به ازای هر کیلووات ساعت باید محاسبه شود:

$$40 \times 12,000 = 480,000 \text{ ریال}$$

۴ ۴ ۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان از حقوق معاف از مالیات است یعنی

مالیات این قسمت از حقوق صفر است. در سطر دوم، مازاد بر ۱,۰۰۰,۰۰۰ تا

۲,۵۰۰,۰۰۰ یعنی ۱,۵۰۰,۰۰۰ تومان از حقوق با نرخ ۱۰ درصد برای

محاسبه مالیات در نظر گرفته می‌شود: تومان $10\% \times 1,500,000 = 150,000$

اگر حقوق یک شخص تمام سطر دوم را پوشش دهد در کل باید به میزان ۱۵۰,۰۰۰ تومان مالیات بدهد.

در سطر سوم مازاد بر ۲,۵۰۰,۰۰۰ تا ۴,۰۰۰,۰۰۰ یعنی ۱,۵۰۰,۰۰۰ تومان از حقوق با نرخ ۲۰ درصد برای محاسبه مالیات در نظر گرفته می‌شود:

$$\frac{20}{100} \times 1,500,000 = 300,000 \text{ تومان}$$

اگر حقوق یک شخص تمام سطر سوم را پوشش دهد در کل باید به میزان ۴۵۰,۰۰۰ تومان مالیات بدهد.

با مقایسه مبلغ مالیات پرداخت شده با مالیات‌های محاسبه شده متوجه می‌شویم حقوق شخص مورد نظر کل سطر سوم را پوشش نمی‌دهد.

اگر مالیات سطر اول و دوم را از مالیات پرداخت شده کسر کنیم، مبلغ مالیات محاسبه شده در سطر سوم محاسبه می‌شود:

$$250,000 - 150,000 - 0 = 100,000 \text{ تومان}$$

حال مبلغ حقوق را x در نظر گرفته و مجدداً محاسبات مالیات در سطر سوم را انجام می‌دهیم:

$$(x - 2,500,000) \times \frac{20}{100} = 100,000$$

$$\Rightarrow x - 2,500,000 = 100,000 \times \frac{100}{20} \Rightarrow x - 2,500,000 = 500,000$$

$$\Rightarrow x = 3,000,000 \text{ تومان}$$

۲ ۵ مقدار تابع f را به ازای $x = \pi$ و $x = -\sqrt{2}$ محاسبه می‌کنیم:

$$f(\pi) = [2\pi] + \text{sign}[\pi] = 6 + 1 = 7$$

$$f(-\sqrt{2}) = [-2\sqrt{2}] + \text{sign}(-\sqrt{2}) = -3 - 1 = -4$$

$$7 + 2(-4) = 7 - 8 = -1$$

در آخر داریم:

ریاضیات

۱ ۳ تابع پلکانی، یک تابع چندضابطه‌ای است که تمام ضوابط آن

تابع ثابت هستند، پس باید ضریب x در هر ضابطه برابر با صفر باشد:

$$2a + 6 = 0 \Rightarrow a = -3$$

$$b = 0$$

با توجه به مقدار مجهولات، ضابطه تابع f را به صورت زیر بازنویسی می‌کنیم:

$$f(x) = \begin{cases} 2 & x < 0 \\ 1 & 0 \leq x < 4 \\ -1 & x \geq 4 \end{cases}$$

$$f(-3) = 2, f(0) = 1$$

حال مقادیر خواسته شده را می‌یابیم:

$$0 \times 2 + (-3) \times 1 = -3$$

در آخر داریم:

۲ ۴ می‌دانیم ضابطه تابع علامت به صورت زیر است:

$$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

به ازای a باید مقادیر $\{20, -3, -4, -5, \dots\}$ را جایگذاری کنیم. این

مجموعه ۲۶ عضو دارد. چون ورودی تابع علامت، a^2 می‌باشد و a^2 همواره

نامنفی است، پس به ازای $a = 0$ مقدار خروجی تابع صفر و به ازای سایر

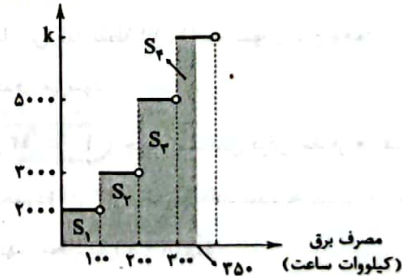
اعضای مجموعه فوق مقدار خروجی تابع برابر با ۱ خواهد بود.

$$25(1) + 0 = 25$$

۳ ۱ مبلغ قابل پرداخت قبض برق با مساحت قسمت‌های رنگی در

شکل زیر برابر است:

هزینه برق (ریال)

مبلغ قابل پرداخت قبض برق دی‌ماه برابر است با:

$$S_1 = 2,000 \times 100 = 200,000 \text{ ریال}$$

$$S_2 = 3,000 \times 100 = 300,000 \text{ ریال}$$

$$S_3 = 5,000 \times 100 = 500,000 \text{ ریال}$$

$$S_4 = 50 \times k = 50k \text{ ریال}$$

$$S_1 + S_2 + S_3 + S_4 = 1,600,000 \text{ ریال}$$

$$\Rightarrow 200,000 + 300,000 + 500,000 + 50k = 1,600,000$$

$$\Rightarrow 50k = 600,000 \Rightarrow k = 12,000$$

۱۱ روش اول (رسم تشریحی): جهت رسم نمودار تابع f باید به

موارد زیر توجه کرد و هر دو را همزمان انجام داد:

۱- به علت وجود $[x]$ باید محدوده را یک واحد یک واحد تفکیک کنیم و مقدار $[x]$ را در هر بازه محاسبه کنیم.

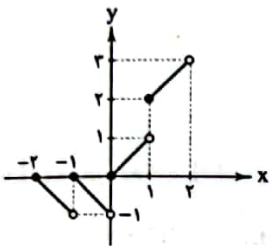
۲- به علت وجود $|x|$ باید محدوده را به ۳ قسمت $x < 0$ ، $x = 0$ ، $x > 0$ تفکیک کنیم.

$$x > 0: \begin{cases} 0 < x < 1 : y = 0 + x = x \\ 1 \leq x < 2 : y = 1 + x \end{cases}$$

$$x = 0: y = 0 + 0 = 0$$

$$x < 0: \begin{cases} -1 \leq x < 0 : y = -1 - x \\ -2 \leq x < -1 : y = -2 - x \end{cases}$$

حال خطوط فوق را در هر محدوده به همراه نقطه $(0, 0)$ در یک دستگاه مختصات رسم می‌کنیم:

روش دوم (حذف گزینه): می‌توان با جایگذاری عدد در تابع و محاسبه مقدار آن و تطابق با گزینه‌ها به پاسخ رسید:

$$f(0) = [0] + |0| = 0 \quad \text{مثلاً } x = 0 \text{ را در تابع جایگذاری می‌کنیم:}$$

بنابراین باید نقطه $(0, 0)$ در نمودار تابع وجود داشته باشد، پس گزینه (۱) و (۲) حذف می‌شود.

$$f(1) = [1] + |1| = 2 \quad \text{حال نقطه } x = 1 \text{ را در تابع جایگذاری می‌کنیم:}$$

بنابراین باید نقطه $(1, 2)$ در نمودار تابع وجود داشته باشد، پس گزینه (۳) حذف می‌شود.

۱۲ جهت مشخص کردن مقدار هر قسمت از عبارت A ، ابتدا باید

محدوده آن را از محدوده داده شده به دست آوریم:

جهت محاسبه $\text{sign}(-x)$:

$$-6 < x < -3 \xrightarrow{x(-)} 3 < -x < 6 \Rightarrow \text{sign}(-x) = 1$$

جهت محاسبه $\left[\frac{x}{3}\right]$:

$$-6 < x < -3 \xrightarrow{+3} -2 < \frac{x}{3} < -1 \Rightarrow \left[\frac{x}{3}\right] = -2$$

جهت محاسبه $|2x - 1|$:

$$-6 < x < -3 \xrightarrow{\times 2} -12 < 2x < -6 \Rightarrow -13 < 2x - 1 < -7$$

$$\Rightarrow |2x - 1| = -2x + 1$$

$$A = 1 - 2 - 2x + 1 = -2x$$

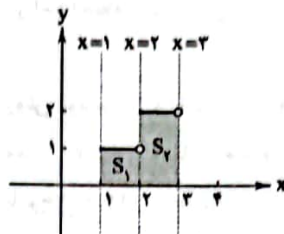
در آخر داریم:

۶ تنها وقتی $\text{sign}(a) = 0$ است که $a = 0$ باشد، پس:

$$[x - 2] = 0 \Rightarrow 0 \leq x - 2 < 1 \xrightarrow{+2} 2 \leq x < 3$$

این بازه اعدادی هست که می‌توانند عبارت موردنظر را صفر کنند و فقط $x = 3$ در این بازه یک عدد طبیعی است.

۷ ابتدا نمودار تابع f و خطوط خواسته شده را رسم می‌کنیم:

$$S_1 = 1 \times 1 = 1$$

$$S_2 = 2 \times 1 = 2$$

$$S_1 + S_2 = 1 + 2 = 3$$

۸ می‌دانیم:

$$[x] + [-x] = \begin{cases} -1 & x \notin \mathbb{Z} \\ 0 & x \in \mathbb{Z} \end{cases}$$

پس مقدار A و B به صورت زیر مشخص می‌شود:

$$A = \begin{cases} -1 & x \notin \mathbb{Z} \\ 0 & x \in \mathbb{Z} \end{cases}, \quad B = \begin{cases} -2 & x \notin \mathbb{Z} \\ -1 & x \in \mathbb{Z} \end{cases}$$

در آخر داریم:

$$A + B = \begin{cases} -1 + (-2) & x \notin \mathbb{Z} \\ 0 + (-1) & x \in \mathbb{Z} \end{cases} = \begin{cases} -3 & x \notin \mathbb{Z} \\ -1 & x \in \mathbb{Z} \end{cases}$$

۹ مقدار تابع f را به ازای ورودی‌های خواسته شده محاسبه

می‌کنیم:

$$f(\sqrt{3}) = 2 + |\sqrt{3}| + |\sqrt{3} - 2| = 2 + \sqrt{3} + 2 - \sqrt{3} = 4$$

$$f(4) = 2 + 4 + 2 = 8$$

$$\sqrt{f(4)} = \sqrt{8} = 2\sqrt{2}$$

۱۰ مقدار تابع f را به ازای ورودی‌های خواسته شده محاسبه

می‌کنیم:

$$f(\sqrt{3}) = \frac{|\sqrt{3}|}{|\sqrt{3}|} = \frac{\sqrt{3}}{1} = \sqrt{3}$$

$$f(\pi) = \frac{|\pi|}{[\pi]} = \frac{\pi}{3}$$

در آخر داریم:

$$\sqrt{3} - 3 \times \frac{\pi}{3} = \sqrt{3} - \pi$$

علوم و فنون ادبی

۱۶ ۳ خداوندگار مضامین تازه شعری لقب صائب تبریزی است.

۱۷ ۴ بیت سؤال سروده «محتشم کاشانی» است.

۱۸ ۳ هر چند شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران

نقش بسزایی داشتند، اما کم و بیش به زبان فارسی نیز کتاب نوشته یا شعر گفته‌اند و به نوعی علاقه نشان داده‌اند.

۱۹ ۲ ابیات سؤال متعلق به «وحشی بافقی» شاعر «قرن دهم» است.

۲۰ ۴ «سرو» و «ماه» در این گزینه استعاره مصرحه‌اند.

بررسی استعاره مکنیه در سایر گزینه‌ها:

(۱) نسبت دادن امید به شمع و مخاطب قرار دادن باد و فریادرس آن

(۲) نسبت دادن شرم به گل و زبان بر خاک مالیدن به شمع

(۳) پیشگاه حقیقت

۲۱ ۳ در این بیت، در مصراع دوم، شاعر زیبارویان را به آهوان تشبیه

کرده، اما مشبه را نیابوده و تنها «مشبیه» را ذکر کرده و به این ترتیب استعاره ساخته؛ اصل تشبیه این‌طور بوده است:

[زیبارویان] [همانند] آهوان هستند.

۲۲ ۴ اضافه‌های استعاری: گریه بر / چهره خزان

۲۳ ۳ استعاره مصرحه: لعل: لب

استعاره مکنیه: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) استعاره مصرحه: ماه: یار / چرخ: آسمان

استعاره مکنیه: جان‌بخشی به چرخ و فلک

(۲) استعاره مصرحه: سنبل: زلف

استعاره مکنیه: جان‌بخشی به زلف

(۴) استعاره مصرحه: نرگس: چشم

استعاره مکنیه: جان‌بخشی به نرگس (چشم)

۲۴ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در این گزینه معشوق به ماه تشبیه شده اما تنها مشبیه (ماه) ذکر شده و استعاره به وجود آمده است.

(۳) در این گزینه معشوق به سرو تشبیه شده اما تنها مشبیه (سرو) ذکر شده و استعاره به وجود آمده است.

(۴) در این گزینه معشوق به مه تشبیه شده اما تنها مشبیه (مه) ذکر شده و استعاره به وجود آمده است.

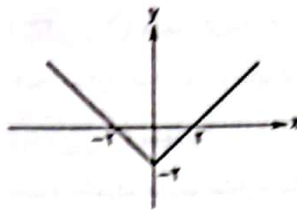
۲۵ ۲ بررسی آرایه‌ها:

تشخیص: —

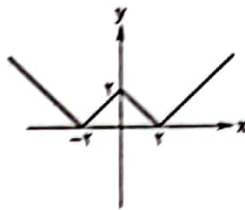
استعاره مکنیه: تراویدن (چکیدن) بو

۱۳ ۱ ابتدا عبارت داخلی قدرمطلق را رسم می‌کنیم:

$$y = |x| - 2 = \begin{cases} x - 2 & x \geq 0 \\ -x - 2 & x < 0 \end{cases}$$

حال برای رسم تابع $f(x) = ||x| - 2|$ تمام قسمت‌های پایین محور x را به بالای محور x ها قرینه می‌کنیم:

۱۴ ۴ ابتدا به خاطر وجود $|x|$ در مخرج، $x \neq 0$ را در نظر می‌گیریم:

حال با توجه به مفهوم قدرمطلق، معادله در دو حالت بررسی می‌شود:

حالت اول: $x > 0$

$$1 = \frac{x}{x} \Rightarrow 1 = 1$$

به یک تساوی همواره درست رسیدیم پس معادله در این حالت بی‌شمار جواب دارد.

حالت دوم: $x < 0$

$$-1 = \frac{x}{-x} \Rightarrow -1 = -1$$

باز هم به یک تساوی همواره درست رسیدیم پس معادله در این حالت نیز بی‌شمار جواب دارد.

۱۵ ۲ می‌دانیم:

$$[x] + [-x] = \begin{cases} -1 & x \notin \mathbb{Z} \\ 0 & x \in \mathbb{Z} \end{cases}$$

پس در عبارت موردنظر داریم:

$$[-\sqrt{12}] + [\sqrt{12}] = -1$$

$$[-\sqrt{11}] + [\sqrt{11}] = -1$$

$$[-\sqrt{9}] + [\sqrt{9}] = 0$$

$$[-\sqrt{7}] + [\sqrt{7}] = -1$$

$$[-\sqrt{5}] + [\sqrt{5}] = -1$$

$$[-\sqrt{3}] + [\sqrt{3}] = -1$$

$$[-\sqrt{1}] + [\sqrt{1}] = 0$$

در آخر داریم:

$$-1 - 1 + 0 - 1 - 1 + 0 = -5$$

۲۶ ۳ بررسی لرایه‌ها،

استعاره مصرعه: صنم: استعاره از معشوق

استعاره مکنیه: این که گل نرگس غمزه‌گسل و مست باشد، «تشخیص» و «استعاره مکنیه» به شمار می‌رود.

تشبیه: گل نرگس به دو چشم صنم باده‌گسل

۲۷ ۳ نمونه‌های هموزن با رکن «مفتعلن»:

جان جهان: جان اجداهل (ـ ل ل ل ـ: مفتعلن) / شیون غم: شی ا و ا ن
ا غم (ـ ل ل ل ـ: مفتعلن) / راه مزن: راه ا م ا زن (ـ ل ل ل ـ: مفتعلن)

۲۸ ۲ تقطیع گزینه (۲):

گو	ش	ی	ل	رو	ی	تسلیت	منه	ز	ل	جا	نم
-	U	U	-	-	U	-	U	U	U	-	-
خش	ت	ر	زیر	گو	ش	پا	د	شا	ه	تا	رد
-	U	U	-	-	U	-	U	U	U	-	-
	مفتعلن			فاعلات			مفتعلن				
فع											

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

۲۹ ۲ تقطیع بیت سؤال:

ا	خر	ند	کا	هی	یا	ز	کن	و	گه	ع	تا	با	غا	ز	کن
-	U	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	-	U	-
چند	دل	ک	خا	هی	نا	ز	کن	چن	پا	د	شا	ها	بر	خ	دم
-	U	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	-	U	-
	مفتعلن			مفتعلن			مفتعلن			مستفعلن					

۳۰ ۱ تقطیع گزینه (۱):

من	مر	غ	کی	پر	ب	ت	ام	در	ق	فس	بند	ش	ت	ام
-	U	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
گر	ز	ک	بش	ک	تی	ق	فس	بند	مو	د	می	پر	وا	ز
-	U	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	-	U
	مفتعلن			مفتعلن			مفتعلن			مستفعلن				

وزن سایر گزینه‌ها،

(۲) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۳۱ ۲ نمونه‌های هموزن با رکن «فعلولن»: مترسان: ت ا تر ا سا

(فعلولن) اشرایی: ت ا را ای (فعلولن) نگاهت: ت ا گ ا هت (فعلولن)

۳۲ ۳ تقطیع بیت سؤال:

ف	ذ	ز	ن	ت	ز	ق	ب	ت	و	گ	ر	د	ب	کو	یت
-	U	U	-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	-
ت	غ	ر	ا	ی	ی	س	د	ر	ی	ز	ها	ر	ب	با	شم
-	U	U	-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	-
	فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلاتن				

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریب مشخص کن
(۳۶ - ۳۷):

۳۶ ۱ ترجمه کلمات مهم: لَنْ تَنَالُوا: نخواهید رسید / الْبِرُّ: به نیکی، به نیکوکاری / حَتَّى: تا این که، مگر این که / تَنَفَّقُوا: انفاق کنید / مَقَا (= مَن + مَا): از آن چه / تُحِبُّونَ: دوست دارید

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ «لَنْ» با فعل مضارع معادل مستقبل منفی است و باید با فعل کمکی «نخواه» ترجمه شود: نخواهید رسید. «مَقَا: از آنچه».

۳ «لَنْ تَنَالُوا: نخواهید رسید» (نیکی به شما نخواهد رسید = لَنْ يَنَالَكُمْ الْبِرُّ)، در «مَقَا» حرف جرّ «مِن» ترجمه نشده است.

۴ «نمی‌رسید» نادرست است؛ باید به صورت آینده منفی ترجمه شود. «خود» اضافی است.

۳۷ ۲ ترجمه کلمات مهم: شَاوَكُ الْإِيرَانِيِّونَ: ایرانیان شرکت کردند، ایرانی‌ها مشارکت نمودند / فِي قِيَامٍ: در قیام / إِزْدَادًا: زیاد شد / نَفْوَذٌ لَغْتَهُم: نفوذ زبانشان

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ «شَاوَكُ» فعل ماضی است نه مصدر «منجر به ...» در عبارت وجود ندارد. «فارسی» در عبارت نیست. «بِذَلِكَ» ترجمه نشده است.

۳ «الْإِيرَانِيِّونَ» معرفه است نه نکره. «شَاوَكُ» فعل ماضی ساده است نه ماضی بعید
۴ دَقَّتْ کنید «ازداد» یعنی «زیاد شد، افزایش یافت» نه «زیاد کردند».

۳۸ ۴ ترجمه کلمات مهم: مَن: هر که، هر کس / اِلْتَزَمَ بِالصَّدَقِ: به راستی (راستگویی) پایبند باشد / عَتَسَى: امید است / اَنْ يَخْلُصَ: که رها شود، که نجات یابد / كَلَّ عَيُوبِهِ: همه عیب‌هایش

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ ضمیر «ه» در «حیاته» ترجمه نشده است. «اِلْتَزَمَ بِالصَّدَقِ» نادرست ترجمه شده است. «كَلَّ عَيُوبِهِ» نادرست ترجمه شده است.

۲ «عَتَسَى: امید است» نه «بی‌شک»! ضمیر «ه» در «عیوبه» ترجمه نشده است.

۳ «خود را ملزم به ... کند» ترجمه نادرستی است. ضمیر «ه» در «حیاته» ترجمه نشده است.

۳۹ ۱ ترجمه کلمات مهم: إِذَا: هرگاه / زَأَيْتَ: دیدی / مُحْتَاجًا: نیازمندی را / يَطْلُبُ: که می‌خواهد / مَنكَ: از تو / التَّجَدُّةُ: کمک / أَسْرِعَ: بشتاب / اِلَى مُسَاعَدَتِهِ: به کمکش، به یاری‌اش

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ «رَأَيْتَ» ترجمه نشده است. «أَسْرِعَ» نادرست ترجمه شده است.

۳ «کمک تو» ترجمه نادرستی است. «تَعَلَّلْ مَكْن» ترجمه نادرستی است.

۴ «مِنَكَ» ترجمه نشده است. ضمیر «ه» در «مُسَاعَدَتِهِ» ترجمه نشده است. «به سویی» معادلی ندارد.

۴۰ ۴ ترجمه کلمات مهم: لَا تَلْبِذِ الْيَوْمَ: امروز را از دست مده / بِالْحَزَنِ عَلِيٍّ: با اندوه خوردن بر / مَا فَائِكُ: آنچه از دستت رفته است / وَ الْفَلَقِ عَلِيٍّ: و نگرانی از / مَا سَيَاتِيكَ: آنچه به تو خواهد رسید / فِي الْمُسْتَقْبَلِ: در آینده

بررسی کلی:

«اليوم»: امروز» نه «امروزت» [رَدِّ گزینه‌های (۲) و (۳)]. گزینه (۱) هم اشتباهات فراوانی دارد. «بالحزن علي» ترجمه نشده است. «ها» معادلی ندارد. «سَيَاتِيكَ» ترجمه نشده است.

۴۱ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ «قد + فعل مضارع» معنای «گاهی، ممکن است» دارد؛ گاهی واگانی فارسی به دیگر زبان‌ها منتقل می‌شوند!

۳ ترجمه درست: این کتاب، واگانی با ریشه‌های فارسی را در بر می‌گیرد.

۴ «السفن» جمع مکسر «السفينة» است؛ کشتی‌ها.

۴۲ ۱ «مصباحاً» نکره است؛ چراغی. «المشكاة» معرفه است. «أناز الفرفة»: اتاق را روشن کرد.

۴۳ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ «نصیحت کرد: نَصَحَ» نه «أَمَرَ». «مرد وارسته» معرفه است نه نکره: الرجل الفاضل.

۲ «أمر» نادرست است. «إِيَّاهُ: فقط او را» نادرست است. «الصداقة: دوستی» نادرست است.

۴ «پایبندی» ترجمه نشده است. «الصداقة: دوستی» نادرست است. (صداقت و راستگویی = الصِّدْق)

■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۴ و ۴۵):

۴۴ ۱ «يَلْتَفِتُوا» فعل مضارع از فعل «الْتَفَتَ، يَلْتَفِتُ، اِلْتَفَات» است و در باب افتعال. بنابراین مصدرش «الْتَفَات» است نه «لَفَت»!

۴۵ ۴ «لَا تُرْفَعُ» أَوْلا صيغة مفرد مؤنث غائبه است. هم‌چنین مجهول است نه معلوم؛ بنابراین، فاعل ندارد.

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن: (۴۶ - ۵۰):

۴۶ ۴ «حَاوَلْ» ماضی در باب مفاعلة است و باید بر وزن «فَاعَلَّ» باشد.

۴۷ ۴ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱ العتيق (قدیمی): آنچه در قدیم ساخته شده است!

۲ دَرَّجِي (درخشان): صفتی برای چیزی که اطراف خود را روشن می‌سازد!

۳ الخَرْج (حالت بحرانی): حالتی که در آن سختی زیادی هست!

۴ السِّوَار (دستبند): زینتی که فقط زنان می‌پوشند! نادرست است؛ دستبند مختص زنان نیست!

۴۸ ۳ فعل مضارع اگر قبلاً حروف (ناصبه) «أَنْ، كَيْ، لَيْ، حَتَّى» و... باشد، معادل مضارع التزامی در فارسی می‌شود. دَقَّتْ کنید در گزینه (۳) «حَتَّى» قبل از فعل ماضی آمده است و دیگر معنای مضارع التزامی ایجاد نمی‌شود.

تاریخ

۵۱) ۲ در دوره سامانیان، زبان فارسی به عنوان زبان علم و دین در کنار زبان عربی قرار گرفت و چندین اثر علمی و دینی به زبان فارسی تألیف و یا ترجمه شد. ترجمه و تلخیص تاریخ طبری با عنوان تاریخ بلعمی و ترجمه تفسیر طبری بر قرآن از آن جمله‌اند.

۵۲) ۲ بررسی عبارت‌ها:

الف) پایه‌گذاری فلسفه مشایی توسط فارابی (۲۵۷ - ۳۳۸ ق) صورت گرفت.
ب) زکریای رازی (۲۵۱ - ۳۱۳ ق) کاشف الکل و جوهر گوگرد بود.
ج) کتاب شفا یکی از بزرگ‌ترین دائرةالمعارف‌های علمی است که تألیف آن به دست ابوعلی سینا (۳۷۰ - ۴۲۸ ق) صورت گرفت.
ب ← الف ← ج

۵۳) ۴ الف) ابداع روش‌ها و ابزارهایی برای اندازه‌گیری فاصله میان شهرها ← ابوریحان بیرونی

ب) بزرگ‌ترین پزشک اسلام و قرون وسطا از نظر جرج سارتن ← زکریای رازی
ج) تلفیق جهان‌بینی اسلام و فلسفه ارسطویی و نوافلاطونی ← فارابی (معلم دوم)
۵۴) ۱ سلطان محمود غزنوی به بهانه جهاد در راه خدا بارها به هند حمله کرد؛ در حالی که هدف و انگیزه‌اش از این حملات، دستیابی به ثروت فراوان هند از طریق غارت معابد آن سرزمین بود. در نتیجه این حملات، دین اسلام و زبان فارسی به شبه‌قاره هند راه یافت و گسترش پیدا کرد.

۵۵) ۲ - تعقیب و آزار پیروان مذهب اسماعیلیه ← غزنوی و سلجوقی
- زوال موقعیت اقتصادی و اجتماعی دهقانان در ایران ← غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی

- گسترش مراکز و مؤسسات آموزش علوم دینی ← غزنوی و سلجوقی
- توسعه زبان و ادبیات فارسی ← قرن‌های چهارم تا هفتم هجری (غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی)

- رشد شهرنشینی و توسعه مناسبات شهری ← دوره سلجوقی

۵۶) ۳ بررسی عبارت نادرست:

د) هنر سفالگری، گرچه به کیفیت دوره سامانی نرسید، اما با استفاده از نقوش جانوری و گیاهی توسعه یافت و مراکز مهم سفالگری عصر سامانی از شرق ایران، یعنی نیشابور و سمرقند، به تدریج به مناطق مرکزی مانند کاشان انتقال یافت.

۵۷) ۴ بررسی عبارت نادرست:

ج) یکی از ویژگی‌های نظام اجتماعی عصر مغول - تیموری، افزایش نفوذ و موقعیت زنان در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی بود و خاتون‌ها در کنار خان‌ها، از جایگاه مهمی در میان گروه‌های فرادست برخوردار شدند.

۴۹) ۲ فعل «أَخَذَ» دو معنا دارد:

۱) گرفت، بُرد

۲) شروع به ... کرد. این حالت زمانی است که «أَخَذَ + فعل مضارع» باشد.

در گزینه (۲) «أَخَذَ» معنای «شروع کرد» دارد؛ استاد شروع به تدریس درس مهمی کرد و دانشجویان به او گوش می‌دادند
در سایر گزینه‌ها «أَخَذَ» معنای «گرفت» دارد.

۵۰) ۴ سؤال از ما می‌خواهد جمله‌ای را پیدا کنیم که «يَقْفِرُ» در آن

ما قبلش را توصیف می‌کند؛ یعنی جمله وصفیه یا جمله بعد از اسم نکره است. تنها در گزینه (۴) چنین حالتی وجود دارد؛ در جنگل سنجابی را دیدم که از درختی به درخت دیگری می‌پرید.

جغرافیا

۵۸ ۳ پس از مسلمان شدن مغول‌ها و اصلاحاتی که توسط ایلخان غازان

برای بازسازی ویرانی‌ها انجام شد، شهر و شهرنشینی رونق بیشتری یافت.

شهر و شهرنشینی در عصر تیموریان دچار رکود و زوال نشد. تیمور با وجود یورش‌ها و کشتارهای زیادی که انجام داد، به شهرسازی علاقه‌مند بود. جانشینان او نیز، سیاست جنگ و کشورگشایی را کنار گذاشتند و به عمران و آبادی، توجه زیادی نشان دادند.

۵۹ ۴ حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن دهم هجری با به

قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر به پایان رسید. مدتی بعد بابر، یکی از شاهزادگان تیموری، حکومتی را در هند بنیان گذاشت که به «گورکانیان هند» یا «مغولان کبیر» معروف شد.

۶۰ ۳ در اوایل دوران مغول‌ها، به دلایل مختلفی هم‌چون گرایش

اشرافیت نظامی مغول به بی‌نظمی و زیاده‌طلبی، بی‌توجهی حاکمان مغولی به قوانین اسلامی و بیگانگی آنان با سنت‌های ایرانی، نظام مالیاتی به هم ریخت و انواع و اقسام مالیات‌ها رواج یافت.

۶۱ ۳ بخش خدمات، فعالیت‌های متنوعی را در برمی‌گیرد و گسترش

فعالیت‌های خدماتی بر چشم‌انداز و منظره شهرها تأثیرات بسیاری می‌گذارد.

۶۲ ۳ توجه، خدمات (فعالیت‌های نوع سوم) به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در

فرایند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود؛ مانند حمل و نقل، تجارت، بانکداری و ...

۶۳ ۲ یکی از نیازها و نگرانی‌های مهم بشر امروز، تأمین غذا

است و امنیت غذایی جزء اهداف و برنامه‌های مهم همه کشورهای محسوب

می‌شود. به همین دلیل، کشاورزی یک فعالیت بسیار مهم اقتصادی است.

۶۴ ۳ کشاورزی از گذشته‌های بسیار دور و شکل‌گیری اولین سکونتگاه‌ها در کنار

رودها تا امروز، که تقریباً در همه کشورهای انجام می‌شود، اهمیت خود را در

زندگی بشر حفظ کرده است.

۶۵ ۲ توجه، علت اصلی گرسنگی در جهان، فقر است.

۶۶ ۲ از مهم‌ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا مزارع وسیع گندم

در چین، هند، ایالات متحده آمریکا، روسیه، کانادا، فرانسه و استرالیا است.

۶۷ ۲ مزارع تجاری وسیع تک‌محصولی (پلانتیشن) در نواحی گرم و مرطوب استوایی

در کشورهای مجاور استوا در قاره‌های آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی قرار دارند.

۶۸ ۲ قطب صنعتی آمریکای شمالی شامل ایالات متحده آمریکا و کانادا است.

۶۹ ۲ کشورهای مرکز، کانون‌های سلطه اقتصادی بر جهان هستند. از ویژگی‌های این

کشورها می‌توان به برخورداری از صنایع نو و خدمات پیشرفته، فناوری بالا،

نیروی ماهر، حمل و نقل پیشرفته، سطح بالای زندگی و رفاه اجتماعی اشاره کرد.

۷۰ ۲ توجه، کشورهای آمریکای شمالی، اروپای غربی، ژاپن و استرالیا جزء کشورهای

مرکز هستند.

۷۱ ۱ همه عبارت‌های داده‌شده درباره صنایع نوین یا

«صنایع های تک» صحیح است.

۷۲ ۳ در اقتصاد جهانی، نواحی از نظر نوع غالب مبادلات اقتصادی

به دو گروه اصلی تقسیم می‌شوند:

۱- کشورهایی که اقتصاد آن‌ها به طور عمده مبتنی بر تولید و صدور مواد

اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی است.

۲- کشورهایی که اقتصاد و درآمد آن‌ها به طور عمده مبتنی بر تولید و صدور

انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های پیشرفته و نوین است.

اقتصاد کشورهای گروه اول در برابر نوسانات قیمت در بازارهای جهانی

آسیب‌پذیری زیادی دارد و کاهش قیمت خرید محصولات آن‌ها می‌تواند

شوگ‌های عظیمی به اقتصادشان وارد کند.

۶۶ | ۱ بررسی عبارت‌های نادرست،

الف) کشورهای مرکز مانند ژاپن کانون‌های سلطه اقتصادی بر جهان هستند. در حالی که چین از کشورهای نیمه پیرامون به شمار می‌رود.

د) چین، مالزی، کره جنوبی، تایوان و سنگاپور از مهم‌ترین نواحی صنعتی در شرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا هستند.

۶۷ | ۳ منظور از کشورهای نیمه پیرامون، کشورهایی هستند که بین

مرکز و پیرامون قرار گرفته‌اند. این کشورها از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی‌ترند اما هنوز از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده‌اند. این کشورها بین کشورهای مرکز و پیرامون نقش واسطه بازی می‌کنند و ساختار اقتصادی و اجتماعی آن‌ها دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است؛ مانند کشورهای چین، کره جنوبی و سنگاپور.

۶۸ | ۱ الف) کشورهای مرکز

ب) کشورهای پیرامون

بررسی عبارت‌های نادرست،

الف) اقتصاد کشورهای پیرامون (ب) در برابر نوسانات قیمت در بازارهای جهانی، آسیب‌پذیری زیادی دارد.

ج) کشورهای پیرامون (ب) بازار خوبی برای تولیدات کشورهای صنعتی هستند.

۶۹ | ۴ حدود ۹۰ درصد تجارت جهانی از نظر وزن کالاهایی که جابه‌جا

می‌شوند، از طریق حمل و نقل دریایی و توسط کشتی‌ها صورت می‌گیرد. حمل و نقل دریایی به دلیل پایین‌تر بودن هزینه‌ها با وجود وزن زیاد کالاهای جابه‌جا شده و نیز قابلیت جابه‌جایی کالا تا مسافت‌های دور دست، بر دیگر شیوه‌های حمل و نقل برتری دارد.

۷۰ | ۴ یکی از کارهایی که کشورها برای کاهش تأثیرات منفی تجارت

خارجی (صادرات و واردات) بر صنایع و اقتصاد خود انجام می‌دهند (هدف)، ایجاد مناطق آزاد تجاری (وسیله) است.

۷۱ | ۴ اصطلاحات صنعتی (ثروتمند) و عقب‌مانده (نوسعه‌نیافته یا

در حال توسعه)، به این نکته اشاره دارد که کشورهای توسعه‌یافته، الگوی کشورهای دیگرند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند.

از مهم‌ترین عوامل وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود.

نظریه پردازان غربی، پس از فروپاشی بلوک شرق، جنگ را از کشورهای غربی (جنگ میان بلوک شرق و غرب) به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی منتقل کرده‌اند که

در دوران استعمار، تحت سلطه جهان غرب قرار گرفته بودند. جنگ ویتنام جهنی‌ترین جنگ قرن بیستم نام گرفت. این جنگ زمانی آغاز

شد که آتش جنگ کره به تازگی خاموش شده بود.

۷۲ | ۲ برخی از اندیشمندان اروپایی برای حل مشکل فقر و غنا، در

چارچوب ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگ جدید غرب، نظریه‌هایی ارائه دادند. مارکس در نیمه دوم قرن نوزدهم لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد. از نظر او،

حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

مخالفان سرمایه‌داری که جریان چپ نام گرفته بودند، احزاب سوسیالیستی و کمونیستی را تشکیل دادند.

چالش بلوک شرق و غرب، چالشی منطقه‌ای نبود بلکه چالشی جهانی بود و سرانجام جوامع سوسیالیستی به بهانه عدالت اقتصادی، نه تنها آزادی معنوی، بلکه آزادی دنیوی افراد را نیز از بین بردند.

۷۳ | ۴ جوامع سوسیالیستی با انتقاد از لیبرالیسم اولیه، عدالت

اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار دادند، آن‌ها نیز با مشکلات اساسی مواجه شدند.

در کشورهای سوسیالیستی، طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس ثروت بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافت.

۷۴ | ۳ مفاهیم شمال و جنوب عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار

گرفته شد.

نظریه «جنگ تمدن‌ها» که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد.

دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند.

طرف‌های درگیر در این دو جنگ، در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی، رفتار خود را توجیه می‌کردند.

فلسفه

۸۱ | ۱

در وجود انسان، ابزارهایی برای شناخت وجود دارد. فیلسوفان تلاش می‌کنند این ابزارها را شناسایی کنند و قلمرو کاربرد آن‌ها را معین نمایند. تعیین کردن قلمرو کاربرد آن‌ها نشان می‌دهد که هر یک از ابزارهای معرفت، تنها در محدوده خاصی می‌توانند فعالیت کنند. مثلاً ابزار حس محدود به امور مادی، طبیعی و محسوس است، اما عقل می‌تواند هم امور محسوس و طبیعی را شامل شود و هم امور غیرمحسوس و غیرطبیعی را دربر گیرد. قلب نیز می‌تواند بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی به معرفت‌هایی دست یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) به قلمرو شناخت و این‌که شناخت ما انسان‌ها محدود است، اشاره می‌کند.
 ۳) درست است که در کنار دانسته‌ها و آموخته‌هایی که داریم، حقایق فراوان دیگری در عالم هست که آن‌ها را نمی‌دانیم و نمی‌شناسیم، اما این سخن بدین معنا نیست که امور بسیاری را می‌توان یافت که خارج از محدوده شناخت انسان است، زیرا وقتی می‌گوییم در وجود انسان، ابزارهای مختلفی برای شناخت وجود دارد، یعنی پذیرفته‌ایم که هر کدام از ابزارهای حس، عقل و قلب می‌تواند در دستیابی ما به حقایق فراوانی در جهان کمک کند.
 ۴) از عبارت «در وجود انسان، ابزارهای مختلفی برای شناخت وجود دارد» چنین برداشت نمی‌شود که توضیح و تفسیر مفاهیم عقلی به کمک ادراک حسی صورت می‌گیرد.

۸۲ | ۱

به شناختی که عقل با همکاری حس به دست می‌آورد، «شناخت تجربی» می‌گوییم، پس در شناخت تجربی، از عقل بهره می‌بریم. نیروی عقل، علاوه بر استفاده از حواس بیرونی، مانند چشم و گوش، می‌تواند حالات درونی نفس مانند شادی، درد، محبت، دشمنی، عصبانیت و خوشحالی را شناسایی کند و درباره آن‌ها نظر دهد، پس در شناخت درونی نیز از عقل استفاده می‌کنیم. عقل قادر است بدون استفاده از یافته‌های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال، به حقایقی برسد و دانش‌هایی را پایه‌گذاری کند. به این قبیل دانش‌ها «شناخت عقلی» می‌گوییم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) در شناخت حسی فقط حس دخالت دارد و هیچ‌کدام از دو ابزار عقل و قلب در این نوع شناخت استفاده نمی‌شود.

۳ و ۴) شناخت شهودی فقط از طریق قلب به دست می‌آید، یعنی این نوع شناخت بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب تجلی می‌کند.

۷۵ | ۲) از نظر هانتینگتون، در آخرین مرحله از درگیری‌ها، دیگر دولت - ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند و رقابت‌ها و درگیری‌ها، بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ (نه بین دولت - ملت‌ها) به وقوع خواهد پیوست.

از دیدگاه آگوست کنت، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست بلکه امری عارضی و تحمیلی است و بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد.

۷۶ | ۱) بررسی عبارت نادرست:

ب) چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف، شکل می‌گیرد.

۷۷ | ۴) برخی از اندیشمندان، بحران‌های محیط زیست را ناشی از رویکرد انسان مدرن و فرهنگ معاصر غرب به طبیعت می‌دانند. در نگاه اساطیری، طبیعت ماده خام نیست، بلکه از ابعاد و نیروهای ماورایی برخوردار است.

۷۸ | ۳) بحران اقتصادی در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

وقتی بحران زیست‌محیطی به روابط انسان‌ها و جوامع با یک‌دیگر سرایت پیدا کرد، به آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هم‌چون مهاجرت، حاشیه‌نشینی، بیکاری، فقر و اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای منجر شد.
 جنبش وال استریت با بحران اقتصادی ۲۰۰۸ میلادی ارتباط دارد.

با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، بحران‌های اقتصادی که منطقه‌ای بودند به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساختند.

۷۹ | ۲) آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را دربر می‌گیرد، البته سرمایه‌داران با استفاده از ابزارهای خود، فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند؛ به همین دلیل، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود، بحران اقتصادی وقتی کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

۸۰ | ۳) برخی از متفکران، بحران‌های زیست‌محیطی را مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم دانسته‌اند.

چالش فقر و غنا و بحران اقتصادی هر دو، هویت اقتصادی دارند ولی از جهاتی با یک‌دیگر متفاوتند. چالش فقر و غنا، چالشی همیشگی و اولین چالش در جوامع غربی است ولی بحران اقتصادی، اغلب دوره‌ای و مقطعی است که در صورت کنترل نشدن، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱، ۲ و ۴) این‌که «پدیده‌ها خود به خود پدید نمی‌آیند»، بیانگر اصل علیت است. این اصل فقط به ما می‌گوید که «هر پدیده‌ای نیازمند علت است». اما طبق این اصل که «طبیعت، همواره یکسان عمل می‌کند، یعنی اصل یکسان عمل کردن طبیعت» و طبق این اصل که «هر پدیده‌ای علتی ویژه دارد و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید، یعنی اصل سنخیت»، می‌توان در موارد مشابه، نتیجه یک رویداد را قبل از وقوع به درستی پیش‌بینی کنیم.

۸۶) ۲) حس، فقط ابزار انتقال امور محسوس به ذهن آدمی است.

مثلاً حس بینایی، تصویر اشیا را به ذهن منتقل می‌کند، یعنی ما را از اشیای خاص و جزئی آگاه می‌کند: این کتاب، این درخت، این میز و ... ، اما اگر بخواهیم به شناخت‌های کلی برسیم و عمل «تعمیم» را انجام دهیم، نیازمند کمک عقل هستیم.

۸۷) ۲) معرفت شهودی یک معرفت بی‌واسطه است، یعنی بدون

استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب تجلی می‌کند. البته برای دریافت چنین معرفتی سیر و سلوک و تهذیب نفس ضروری است. در معرفت وحیانی هم، رسیدن به حقایق، بی‌واسطه است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) میان معرفت شهودی و معرفت وحیانی، تفاوت‌های اساسی وجود دارد.

۲) با این‌که «معرفت وحیانی» و «شهود و اشراق عارفانه» قرابت و نزدیکی‌هایی با هم دارند، اما تفاوت‌هایی اساسی نیز میان آن‌ها وجود دارد. یکی از تفاوت‌های این دو شیوه شناخت، این است که معرفت وحیانی از جانب خدا نازل شده است، اما شهود عارفانه، مشاهده قلبی خود عارف است.

۴) وحی فقط به کسی می‌شود که ویژگی‌های لازم نبوت را دارد اما شهود، برای هر کسی که خالصانه به تزکیه نفس بپردازد، رخ می‌دهد.

۸۸) ۴) هر چند اثبات معرفت شهودی، یک بحث فلسفی است (رد

گزینه‌های (۱) و (۲))، اما برای دریافت معرفت شهودی، سیر و سلوک و تهذیب نفس ضروری است (رد گزینه‌های (۱) و (۳)). هم‌چنین می‌دانیم که یکی از شهودهای قلبی، وحی الهی است. این شهود ویژه پیامبران است و خداوند از طریق وحی و به واسطه پیامبران، معارفی را در اختیار بشر قرار می‌دهد که به آن «معارف وحیانی» می‌گویند.

۸۹) ۱) متفکری مانند هراکلیتوس، علاوه بر حس به عقل هم اهمیت

می‌داد. او معتقد بود که شناخت حسی اعتبار دارد و ما وجود حرکت در این جهان را از طریق حس درمی‌یابیم، اما متفکری به نام «پارمنیدس» معتقد بود که شناخت حسی به دلیل خطاهایی که گاه در حواس رخ می‌دهد، اعتبار ندارد و نمی‌توان بدان تکیه کرد. به همین جهت پارمنیدس معتقد بود که حرکت وجود ندارد و همه اشیا در ثبات و پایداری هستند.

۸۳) ۲) گزاره «جهان برای برخی انسان‌ها حکم قفس را دارد»، یک گزاره عرفانی و اخلاقی شمرده می‌شود، بنابراین چنین گزاره‌ای هرگز به نحو بی‌واسطه به حس و تجربه در نمی‌آید.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) گزاره «کاغذی در مجاورت آتش می‌سوزد»، از طریق حس و تجربه قابل اثبات است.

۳) گزاره «اورست مرتفع‌ترین قله روی زمین است»، از طریق حس و تجربه قابل اثبات است.

۴) گزاره «تاریخ بشر با حوادث تلخ و ناگوار فراوانی آمیخته است»، از طریق مطالعه کتاب‌های تاریخی به دست آمده است، اما می‌دانیم که کتاب‌های تاریخ محل ثبت مشاهدات و تجربه‌های یک مورخ یا چند مورخ است که بی‌واسطه یا باواسطه حوادثی را مشاهده کرده‌اند و در کتاب‌های خود ثبت کرده‌اند، یعنی از طریق حس به آن حوادث پی برده‌اند.

۸۴) ۳) شناخت تجربی بر چند قاعده عقلی مهم استوار است و

دانشمند در هنگام بررسی داده‌های حسی، آن قاعده‌ها را در نظر دارد و از آن‌ها بهره می‌برد. برخی از این قواعد عبارت‌اند از:

۱- پدیده‌ها خود به خود پدید نمی‌آیند، بلکه هر پدیده‌ای نیازمند علت است (اصل علیت).

۲- هر پدیده علتی ویژه دارد، و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید (اصل سنخیت).

۳- طبیعت، همواره یکسان عمل می‌کند (اصل یکسان یا یکنواخت عمل کردن طبیعت). به طور مثال، آب، همواره خواص خود را دارد و این‌گونه نیست که یک روز فلان خاصیت را داشته باشد و روز دیگر نداشته باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) این‌که می‌گوییم: «هر پدیده علتی ویژه دارد و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید»، به اصل سنخیت و نه اصل علیت اشاره می‌کند.

۲) گزاره «سرنوشت انسان در گرو عملی است که انجام می‌دهد»، یک گزاره انسان‌شناختی است و در شناخت تجربی کاربردی ندارد.

۴) گزاره «زمین به دور خود و به دور خورشید حرکت می‌کند»، مثال مناسبی برای اصل علیت نیست.

۸۵) ۳) شناخت تجربی بر چند قاعده عقلی مهم استوار است و

دانشمند در هنگام بررسی داده‌های حسی، آن قاعده‌ها را در نظر دارد و از آن‌ها بهره می‌برد. برخی از این قواعد عبارت هستند از:

۱- پدیده‌ها خود به خود پدید نمی‌آیند، بلکه هر پدیده‌ای نیازمند علت است.

۲- هر پدیده علتی ویژه دارد و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید.

۳- طبیعت، همواره یکسان عمل می‌کند. به طور مثال، آب، همواره خواص خود را دارد و این‌گونه نیست که یک روز فلان خاصیت را داشته باشد و روز دیگر نداشته باشد.

۹۰ ۳

فرانسس بیکن از نخستین فیلسوفانی بود که بر اهمیت حس و تجربه اصرار می‌ورزید و به اصالت تجربه معتقد بود. به نظر بیکن، فیلسوفان گذشته با دنباله‌روی از ارسطو، بیشتر بر استدلال عقلی تکیه کرده بودند و همین امر سبب شده بود که علوم تجربی در خرافات و تعصب‌های بیجا محصور بماند و پیشرفت نکند. پس از وی فیلسوفان دیگری مانند جان لاک، فیلسوف قرن هفدهم انگلستان، نیز روش او را دنبال کردند و بر تجربه‌گرایی تأکید ورزیدند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۴) فرانسس بیکن و جان لاک، برخلاف دکارت که معتقد بود عقل انسان به طور ذاتی معرفت‌هایی دارد که از تجربه به دست نیامده‌اند، تمامی شناخت‌ها را مبتنی بر تجربه حسی می‌دانند.

۲) فرانسس بیکن، عامل عقب‌ماندگی علوم تجربی را دنباله‌روی فلاسفه از ارسطو و توجه و تکیه بیشتر بر استدلال عقلی می‌داند.

۹۱ ۲

دکارت فیلسوف و ریاضی‌دان بزرگ فرانسوی، به تفکر عقلی اهمیت بسیار می‌داد و برعکس بیکن، معتقد بود عقل انسان به طور ذاتی معرفت‌هایی دارد که از تجربه به دست نیامده‌اند، مانند معرفت به وجود نفس مجرد و وجود خدا. به اعتقاد دکارت، انسان در فهم این قبیل امور، نیازی به حس و تجربه ندارد. آنچه دکارت را از تجربه‌گرایان جدا کرد، قبول گزاره‌ها و قواعد عقلانی بود که از طریق تجربه قابل دستیابی نبودند و فقط متکی بر استدلال عقلی بودند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) عقل انسان به طور ذاتی معرفت‌هایی دارد که از تجربه به دست نیامده‌اند، مانند معرفت به وجود نفس مجرد و وجود خدا. به اعتقاد دکارت انسان در فهم این قبیل امور نیازی به حس و تجربه ندارد، پس نمی‌توان گفت همه مفاهیم از عالم خارج به دست می‌آیند. همان‌گونه که نمی‌توان گفت تنها معرفت به وجود نفس مجرد و خداست که از حس و تجربه حاصل نشده است.

۳) این عبارت بیانگر دیدگاه کانت است و نه دکارت. به نظر کانت، انسان آنچه را که از طریق حس به او می‌رسد، در قالب این مفاهیم درک می‌کند. به عنوان مثال، انسان روشن شدن زمین را بعد از طلوع خورشید درمی‌یابد، اما وقتی می‌تواند بگوید طلوع خورشید علت روشن شدن زمین است که به کمک مفهوم علت که خودش در دستگاه ادراکی موجود است و از خارج گرفته نشده، میان تصور طلوع خورشید و تصور روشن شدن رابطه برقرار کند.

۴) کانت با طرح دیدگاهی جدید کوشش کرد هم اعتبار عقل و هم تجربه را اثبات کند و نشان دهد که معرفت، حاصل همکاری عقل و حس است. هم‌چنین دکارت اعتقاد نداشت که درک علت متکی بر تجربه است.

۹۲ ۳

کانت با طرح دیدگاهی جدید کوشش کرد هم اعتبار عقل و هم تجربه را اثبات کند و نشان دهد که معرفت، حاصل همکاری عقل و حس است. کانت بر آن است که قوه ادراکی انسان تصوراتی مثل زمان و مکان و مفاهیمی مانند علیت را نزد خود دارد و آن‌ها را از راه حس و تجربه به دست نمی‌آورد. به نظر کانت، انسان آنچه را که از طریق حس به او می‌رسد، در قالب این مفاهیم درک می‌کند. به عنوان مثال، انسان روشن شدن زمین را بعد از طلوع خورشید درمی‌یابد، اما وقتی می‌تواند بگوید طلوع خورشید علت روشن شدن زمین است که به کمک مفهوم علت که خودش در دستگاه ادراکی موجود است و از خارج گرفته نشده، میان تصور طلوع خورشید و تصور روشن شدن رابطه برقرار کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) از نظر کانت، تصوراتی مثل زمان و مکان و مفاهیمی مانند علیت جزء ساختارهای ذهن انسان هستند، یعنی در ساختار ذهن انسان موجود و مستقل از تجربه هستند.

۲) به نظر کانت، انسان آنچه را که از طریق حس به او می‌رسد، در قالب این مفاهیم درک می‌کند.

۴) کانت اعتبار این تصورات و مفاهیم را براساس اصل عدم اجتماع نقیضین نمی‌داند.

۹۳ ۳

در گزاره «به طور کلی شناخت هر کس برای خودش و نسبت به خودش اعتبار دارد و لزوماً برای فردی دیگر معتبر نیست»، قید «به طور کلی» و «نسبت به خودش» نشان‌دهنده دیدگاه کلی نسبی‌گرایی است، اما بقیه گزاره‌ها، با نسبی‌گرایی ناسازگار است، زیرا اگر نسبی‌گرا بپذیرد که انسان‌ها در برخی موارد می‌توانند نظر یکسان داشته باشند، دیگر اختلافی با واقع‌گرا نخواهد داشت. آنچه نسبی‌گرا را از واقع‌گرا جدا می‌کند، بیان مطلق او درباره نسبی‌گرایی است.

۹۴ ۳

پوزیتیویست‌ها علاوه بر این که تنها راه رسیدن به شناخت و معرفت را تجربه می‌دانستند، معتقد بودند که اصولاً آن دسته از مفاهیم و گزاره‌ها که تجربه‌پذیر نیستند و از طریق تجربه نمی‌توانند مورد بررسی و ارزیابی قرار بگیرند، بی‌معنا هستند. بنابر این دیدگاه، مفاهیمی مانند خدا، اختیار، نفس و روح که تجربه درباره نفی یا اثبات آن‌ها نمی‌تواند نظر دهد، معنای روشنی ندارند، لذا اصولاً قابل بررسی علمی نیستند.

۹۵ ۱

پراگماتیست‌ها معتقدند گرچه تنها ابزار شناخت اشیا، حس و تجربه است، اما از طریق تجربه نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید، بنابراین ما نباید هدف خود را کشف واقعیت قرار دهیم، بلکه ما نیازمند باورهایی هستیم که در عمل به کار ما بیایند و سودمندی خود را نشان دهند، مثلاً کسی که باور دارد آب در حال جوش، بسیار داغ است و دست را می‌سوزاند، به آب جوش دست نمی‌زند و دچار سوختگی نمی‌شود. پس این دانش در عمل برای ما مفید است و همین فایده به معنی درست بودن است، پس می‌توان گفت از نظر پراگماتیست‌ها، حقیقت هر چیز تنها در سودمندی عملی آن‌ها برای زندگی انسان نهفته است، یعنی معیار حقیقت همان سودمندی، فایده، نتیجه و نه انطباق با واقعیت عینی است. به طور کلی می‌توان گفت که نزد پراگماتیست‌ها حقیقت هر چیز به وسیله نتیجه نهایی آن اثبات می‌شود.

روان‌شناسی

۹۶ ۴ مطالعه ضمانت‌نامه و نحوه استفاده ← تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر ← مرحله ششم
انتخاب تلویزیون تولید کشور کره ← اجرای بهترین اولویت ← مرحله پنجم
انتخاب تلویزیون از بین چهار تلویزیون موجود ← شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های یک تصمیم ← مرحله دوم
ویژگی‌های هر تلویزیون را مورد کنکاش قرار دادن ← بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت ← مرحله سوم

۹۷ ۳ در سبک تصمیم‌گیری اجتنابی، فرد هر روز دست، دست می‌کند و کار خود را به تعویق می‌اندازد، اهمال‌کاری یا تعلل‌ورزی و بهانه آوردن نیز جزء سبک تصمیم‌گیری اجتنابی محسوب می‌شود.

۹۸ ۱ انتخاب شهر برای سکونت ← تصمیمی مهم است.

انتخاب لباس برای مهمانی ← تصمیمی معمولی است.

انتخاب رشته تحصیلی ← در نهایت تصمیمی فردی است.

۹۹ ۳ بررسی عبارت‌های تادرست:

- در تصمیم‌گیری، هر اولویتی شاید ما را به مقصد برساند، ولی اولویت مطلوب نیست.

- کلام حضرت علی (ع) اشاره به تصمیم‌گیری دارد.

- در حل مسئله، فقط یک راه ما را به حل مسئله می‌رساند.

۱۰۰ ۳ در این گزینه، سارا فقط نظر خواهرش را در نظر گرفته و اطاعت کورکورانه کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تکانشی

(۲) احساسی

(۴) اجتنابی

۱۰۱ ۲ تعهد و پایبندی نسبت به اجرای اولویت مورد نظر مربوط به مرحله ششم تصمیم‌گیری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مرحله چهارم

(۳) مرحله سوم

(۴) مرحله پنجم

۱۰۲ ۲ مسئله‌های اول و چهارم علل مشخصی دارند، پس خوب تعریف‌شده هستند.

مسئله‌های دوم و سوم مربوط به علوم انسانی هستند، پس خوب تعریف‌نشده هستند.

۱۰۳ ۳ با بازبینی تجربه گذشته می‌توان مسئله ۸ سکه را حل نمود.

۱۰۴ ۴ در این عبارت معیاری برای داوری ارائه شده که نشان‌دهنده مرحله سوم روش بارش مغزی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مرحله اول

(۲) مرحله دوم

(۳) مرحله چهارم

۱۰۵ ۴ میثم با ادراک روبه‌رو است که جزء فعالیت تفکر محسوب نمی‌شود.

هر سه فعالیت گزینه‌های (۱) قضاوت، (۲) حل مسئله و (۳) تصمیم‌گیری جزء فعالیت‌های تفکر محسوب می‌شوند.